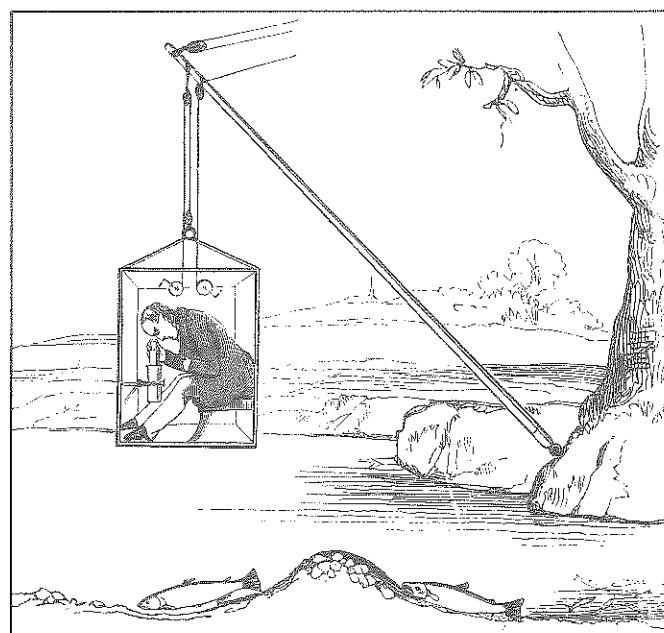

Information från
**SÖTVATTENS-
LABORATORIET**
Drottningholm

NILS-ARVID NILSSON

Fiskens näringssval i öppna Vänern

FISKENS NÄRINGSVAL I ÖPPNA VÄNERN

Nils-Arvid Nilsson

INLEDNING	2
METODIK	2
DE PELAGISKA (TRÅLFÅNGADE) FISKARNA	2
Förekomst och vandringar	2
Relationen nors - siklöja	4
Näringsvanor	4
DE BOTTFÅNGADE FISKARNA	6
Förekomst	6
Näringsvanor	7
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR	8
BETYDELSEN AV BYTHOTREPES CEDERSTROEMI	9
SAMMANFATTNING	10
LITTERATUR	12
SUMMARY: FOOD RELATIONSHIPS OF THE FISH COMMUNITY IN THE OFFSHORE REGION OF LAKE VÄNERN, SWEDEN	13

INLEDNING

Under åren 1972-1974 utförde Sötvattenslaboratoriet omfattande provfisken i Vänern, dels med bottensatta översiktsnät, dels genom trålning med undersökningsfartyget Thetis. Fiskena bedrevs på fixa stationer, fördelade över hela sjön, för att ge en uppfattning om variationer i fiskens förekomst i olika delar av Vänern, dygns- och års-tidsvariationer, etc. Expeditionens bakgrund och omfattning framgår av tidigare rapporter (Svärdson 1973, Almer och Larsson 1974).

En viktig faktor då det gäller att söka bedöma fiskens levnads-betingelser och eventuella möjligheter att påverka bestånden i för fisket gynnsam riktning är näringsskedjornas struktur. Därför har en stor mängd maganalyser utförts. Här redovisas i huvudsak materialet från 1972 och 1973.

METODIK

Provfisherna med översiktsslänk (speciella djupnät med 12 olika maskstorlekar, 8-60 v/a) bedrevs i anslutning till naturvårdsverkets fixa provtagningsstationer under juli och augusti 1973 (Fig. 3). Flyttrålfsket bedrevs på 9 stationer i augusti 1972 och i första hälften av september 1973 på 5 stationer. Under 1974 förlades trålfsket till maj. Resultaten från detta kommer att redovisas senare. Fiskestationernas läge framgår av kartorna (Fig. 1-2). Trålen drogs ca 30 minuter på olika djup (0-10, 10-20, 20-35 och 35-45 m).

Av fångsterna togs stickprov, som sedan bearbetats på laboratoriet. Hittills har 2.473 magprover analyserats. Av tidsbesparande skäl har de olika näringssdjurens frekvens i magarna skattats enligt en subjektiv skala. I gengäld har arbetstämningen förts så långt detta varit möjligt.

DE PELAGISKA (TRÅLFÅNGADE) FISKARNA

Förekomst och vandringar

De flesta pelagiskt levande fiskarter företar något slag av dygns-vandring. Ofta vandrar fisken därvid på sommaren upp i de näringrika övre vattenmassorna vid skymning och gryning för att äta, och står under dagen stilla på djupare och kallare vatten för att smälta födan. Detta anses vara ett energibesparande beteende, eftersom födan smälter längsammare vid låg temperatur; fisken har t.o.m. förmåga att aktivt uppsöka den temperatur som ger det bästa energi-

utbytet (Brett 1971). Teorin har presenterats och diskuterats av Svärdson (1972). En sådan dygnsvandring har i Sverige konstaterats hos siklöja i Mälaren och Ivösjön (Northcote och Rundberg 1971, Hamrin 1974). Man har all anledning att tro att den även förekommer i Vänern.

Enligt Almer och Larsson (op.cit.p.26) samlas siklöjan på sommaren under dagen "på ett stimdjup på mellan 10-13 m. I skymningen höjer sig stimmet upp mot ytan och när sedan siklöjorna med det tilltagande mörkret förlorar ögonkontakt, upplösas stimmet. Fisken "regnar" då ner mot djupare vattenskikt under det att den samtidigt rör sig ut från land. De "nedregnade" fiskarna ställer sedan in sig på djup mellan 10-18 m. När det ljusnar närmar sig fisken åter land och under dagens lopp "stimmar" den åter på 10-13 m djup."

På hösten förekommer liknande vandringar ehuru stimmen vid denna årstid samlas på större djup. Ekologningar i september 1973 på station 2 (se kartan, Fig. 1) under dagtid (13°O - 15°S) och i skymningen (20°O - 22°S) visar att fisken (sannolikt huvudsakligen siklöja) under dagen är samlad i ett tätt skikt på ca 35 meters djup. Detta skikt upplösas emellertid vid skymningen och en förtätning i ytligare vattenmassor kan skönjas (Fig. 4).

I Vänern komplickeras mönstret i hög grad av att fisken dessutom företar mäktiga vandringar i horisontalled. Vandringar mellan Värmlandssjön och Dalbosjön har konstaterats genom märkning, och som ytterligare exempel kan nämnas att i maj 1974 följande mängder siklöja erhölls vid 30 minuters tråldragningar (dagtid) dels i mitten av Värmlandssjön (station 2), dels mellan Djurö och Lurö skärgård (station 5):

Djup	Station 2	Station 5
0-10 m	1	6.000
10-20 m	24	751
20-35 m	42	163

Siklöjan hade uppenbarligen vid denna tid vandrat in i skärgården, "gått i land" enligt fiskarna.

Vad som utlöser dessa vandringar är ännu okänt, men man kan erinra om att Vänern utmärker sig för ett komplicerat system av strömmar, som i stort bl.a. innebär att Värmlandssjön cirkulerar "moturs" under sommaren (Lindell 1975, Kvarnäs 1975). En kraftig ström leds längs Värmlandsnäs och förgrenar sig genom Lurö skärgård och runt Kinneviken. Det kan tänkas att under vissa förhållanden denna ström medför en koncentration av näring och organisk drift, som i sin tur leder till de koncentrationer av siklöja som utmärker Kållandsöområdet och det givande fisket där.

Relationen nors - sikelöja

Svärdson (1966) undersökte förekomsten av sikelöja och nors i 110 sjöar från Bönträsk (Kalix älv) i norr till Öjären (Gavleån) i söder. I dessa förekom sikelöja i 71, nors i 51, men endast i 13 sjöar förekom de båda arterna tillsammans. Svärdson drog slutsatsen att ett konkurrensförhållande mellan sikelöja och nors rörekommer, så att de endast undantagsvis kan leva sida vid sida. I de stora mellansvenska sjöarna finns båda arterna i Vänern, Vättern och Mälaren men inte i Hjälmaren, där endast nors förekommer. I de sjöar där de båda arterna lever tillsammans borde man vänta sig att samlevnaden arterna emellan skulle ha lösts genom något slag av segregation i olika ekologiska "nischer". Av Fig. 5 framgår att under dagsid på hösten endast ett fåtal norsar fångats på 0-10 meters djup medan motsvarande tal för sikelöja var 554. Även om sikelöjan överhuvudtaget domineras numerärt över norsen, så är detta förhållande tydligast i de allra översta vattenskikten. Detta framgår än tydligare av vårens trålningar 1974:

Djup	nors	sikelöja	antal träldrag
0-10 m	3.3	1.388	6
10-20 m	23.2	547.7	6
20-35 m	123.3	70	3

Förekomsten av sikelöja och nors överlappar i hög grad i vertikalled, men norsen är tydligt mera bunden till djupare vatten, vilket blir än mer uppenbart om man även tar hänsyn till de norsar som fångats på bottennät (Fig. 5).

Detta överensstämmer med förhållandet i flera andra sjöar (jfr Rosén 1955, Andersson 1968, Northcote och Rundberg 1971).

Av Fig. 5 framgår även att en viss storlekssegregation förekommer så att de minsta exemplaren av såväl sikelöja som nors fångats i de övre vattenlagren (ned till 20 m) är största på djupet. Även detta torde sammanhänga med den tidigare nämnda anpassningen mellan matsmältnings- och temperatur.

Näringsvanor

Representativa prover av näringssvalet har kunnat erhållas av nors, sikelöja, sik och mört. Resultatet av maganalyserna presenteras i diagrammen, Fig. 1-2 samt i tabellerna.

Av diagrammen framgår att visserligen en del påtagliga geografiska variationer i fiskarnas diet förekommer, mer frapperande är ändock att vissa näringssobjekt dominaterat oavsett i vilken del av sjön fisken fångats. Detta styrker den tidigare refererade uppfattningen att de pelagiska fiskbestånden befinner sig i ständig rörelse och att pelagialen som helhet är tämligen homogen.

Skillnaderna i diet mellan åren kan bero på skillnader i årstid, mitten till slutet av augusti 1972, början och mitten av september 1973. Det kan också bero på årliga fluktuationer i bytesdjurs-populationernas storlek.

Följande särdrag i de olika fiskarternas näringssval kan urskiljas (Fig. 1-2).

Siklöjan äter på hösten huvudsakligen cladocerer (hinnkräftor), särskilt den stora arten *Bythotrephes cederstroemi*, men även copepodar (hoppkräftor) *Diaptomus gracilis* och *Eurytemora*.

Genom ett intresserat samarbete med Rune och Arvid Isaksson på Källandsö har även siklöjans säsongvariation i diet kunnat belysas. Fiskarena tog med jämma tidsintervall prover av siklöja som fångats i en storryssja under juni-oktober. Resultaten av dessa provtagningar framgår av Fig. 6 och Tabell 2a (oktoberprovet var för litet för att vara av intresse). Det framgår att en viss säsongvariation förekommer: *Bosmina coregoni* är vanligast i juni-juli, *Daphnia cristata* något senare (juli-september). *Bythotrephes cederstroemi* förekom endast i juli-augusti. De stora copepodernas frekvens ökade mot hösten (*Eurytemora*, *Heterocope*). Även dessa prover visar emellertid i stort en rätt utpräglad konservatism vad beträffar näringssvalet, trots att utbudet av de olika näringssorganismerna rimligtvis borde variera avsevärt årstidsmässigt.

Norsen äter inte cladocerer i samma utsträckning som siklöjan, men även hos denna art var i september 1972 *Bythotrephes cederstroemi* en viktig födokomponent tillsammans med den stora *Leptodora kindti*. Av större betydelse var emellertid i september 1972 copepoden *Heterocope appendiculata* och i augusti *Mysis relicta*. Den senare har överhuvudtaget inte påträffats i någon siklöjemage från de pelagiska höstproven.

Svärdson (1958) anser att norsarna i Vänern bör betraktas som två arter: en liten (10-15 cm) långsamväxande ("nors") och en större (ca 30 cm) snabbväxande ("slom"). Det är av intresse att notera att det är den sistnämnda som enligt proverna ätit fisk. Norsen äter även i motsats till siklöjan amfipoder (märlor) i stor mängd (augusti 1973): *Gammaracanthus* och *Pallasea* (drag 8, 11, 12 och 20). I stort ger norsen intryck av att vara en rovfisk i miniatyr, vilket både födan och kroppsformen (långsträckt, spolformig och med många vassa tänder) vittnar om.

Granskas man näringssvalet hos nors och siklöja tidsmässigt och med avseende på fångstdjup, kan en del tendenser - churu vaga - urskiljas (Fig. 7).

Cladocerer (*Bosmina coregoni*, *Limnosida*, *Daphnia cristata*) återfinns huvudsakligen i fiskar som fångats på 0-20 meters djup. Detta gäller emellertid inte *Bythotrephes cederstroemi*, som snarare är frekventare på större djup. Norsar med *Mysis*diet är också något frekventare på större djup. De är möjligen även vanligare i gryningen och skymningen. Copepoderna (*Eurytemora*, *Heterocope appendiculata*

och *Diaptomus gracilis*) är liksom de mindre cladocererna vanligare i fiskar som fångats på 0-20 meters djup. Fiskarnas dygnsvandringar och digestionshastigheten vid olika temperaturer etc. innebär att man inte kan dra alltför långtgående slutsatser av dessa vaga tendenser. De bestyrker emellertid teorin att ett konkurrensförhållande föreligger mellan siklöja och nors, vilket resulterar i en segregation såväl i uppehållsplats som näringssval. Skillnaden i numerär i fångsterna tyder på att siklöjan skulle vara den konkurrenskraftigaste arten i Vänern vilket teoretiskt i sin tur skulle innebära att norsen "tvingas" att renodla sina rovfiskegenskaper. Jämförbara prover från Vättern kommer förhoppningsvis att senare ytterligare kunna belysa denna intressanta relation.

Siken förekommer i Vänern som fyra olika populationer, vilka man kan urskilja med hjälp av antalet gälräfständar och särdrag i kroppsform etc. De har även olika lektider och lekplatser. Dessa olika sikformer är beskrivna av Svärdson och Freidenfelt (1974). De har benämnts lövsik, näbbsik, gräsik och märtensik. Deras systematiska ställning är fortfarande föremål för undersökningar.

De sikar som fångades med trål 1972 och 1973 torde så gott som samtliga ha varit gräsik. Av Fig. 2 framgår att sikens näring i augusti 1972 så gott som helt bestod av *Bythotrephes cederstroemi*, på station 13 (Kinneviken) uppbländad med *Pontoporeia affinis* och nattsländelarver (Trichoptera). I september 1973 var inslaget av bottenbundna djur mera påfallande: station 3 och 5 (se kartan, Fig. 2) *Pontoporeia*, *Gammaracanthus*, *Pallasaea*, chironomidlarver (*Monodiamesa*, *Heterotrixisocladius*) och mollusker (*Pisidium*). Men även bevingade insekter, som måste ha tagits vid ytan, förekom i vissa fall i stor mängd.

Mörtens föda bestod även den i augusti 1972 huvudsakligen av *Bythotrephes cederstroemi* något uppbländad med landinsekter och växtfragment.

DE BOTTFÅNGADE FISKARNA

Förekomst

Som tidigare nämnts utfördes bottennätsfiskena i anslutning till naturvårdsverkets stationsnät (Fig. 8). Detta medger en jämförelse mellan de olika fiskarterna i djupled. Man måste härvid reservera sig för möjligheten att vissa pelagiska fiskar (t.ex. siklöja fångats medan näten lagts ut eller dragits upp.

Lake (med några undantag) och gers har överhuvudtaget inte fångats vid flytrålfisket. De är helt bottenbundna fiskar, som tillsammans med nors och sik fångats på de största djuren (ned till 85 m). De

största mängderna fisk - både vad beträffar antal och standing crop - finner man ner till ca 30 meters djup. Insamlade data medger ingen raffinerad statistisk analys. Intressant och kanske nytt är att så stora mängder nors fångats på så stort djup.

Fiskfångsternas fördelning i djupled blir helt intressant först när man studerar deras näringssval.

Näringsvanor

Näringsvanorna hos de bottenfångade fiskarna framgår av Fig. 3 samt tabellerna). De härför sig helt till månaderna juli och augusti 1974, och kan alltså inte göra anspråk på att ge en generell bild av de bottenlevande fiskarnas näringssval under alla års-tider eller år.

I stort ger de utförda analyserna samma intryck som dem som ligger till grund för de tidigare redovisade proverna från de trålfångade fiskarna nämligen en påfallande homogenitet, trots att de befiskade stationerna rimligtvis täcker alla slags speciella ekosystem i öppna Vänern.

Sik, nors, lake och gers är de arter som i första hand fångats vid bottennätsfiskena. Härnedan en karaktäristik av deras näringssvanor.

Sik. De sikar som fångades på bottennät var i huvudsak gräsikar (enligt Almer /muntl.medd./ av typen "halvnäbb") samt dessutom en del näbbsikar. De båda sorterna har på grundval av skillnader i gälräfstal jämförts vad beträffar näringssval, men inga signifika- kanta skillnader kunde fastställas. Det sammanslagna materialet redovisas i Fig. 3. Det framgår att i motsats till de trålfångade (pelagiska) sikarna, de bottenfångade huvudsakligen ätit botten-djur, särskilt Pontoporeia affinis och Pallasea quadrispinosa. Stora bottenlevande Cyclopsarter förekommer även, liksom ärtmusslor (Sphaeriidae) och chironomider (fjädermygglarver). De två senare näringsskomponenterna är typiska för stora bottenlevande sikar i alla sjöar i landet.

Norsen hade enligt de analyserade proven (Fig. 3) huvudsakligen ätit Mysis relicta, Gammaracanthus lacustris och Pallasea quadri-spinosa, påfallande jämnt representerade över samtliga stationer i sjön. I jämförelse med de trålfångade norsarna är avsaknaden av planktonkräftdjur uppenbar (bara några enstaka Bythotrephes cederstroemi), men en speciell förmåga att tillgodogöra sig Mysis relicta konstaterades både hos de trålfångade och bottenfångade norsarna. Karaktäristiken "rovfisk i miniatyr" bestyrks av dessa prover. Kanske är norsens förmåga att fånga de stora glacialrelikterna på stort djup dess förnämsta möjlighet att hävda sig i konkurrensen med siklöjan.

Gersen, en bottenbunden fisk, som förmodligen indirekt genom sin talrikhet och effektiva näringssök spelar en stor roll i de flesta sydsvenska insjöar, har även den visat sig huvudsakligen livnära sig på glacialrelikter i Vänern. Viktigast var under den aktuella provtagningsperioden *Pallasea quadrispinosa* och *Pontoporeia affinis*, i de sydvästra delarna av sjön även *Mysis relicta* (Fig. 3). Chironomidlarver spelade också stor roll.

Laken visade sig även huvudsakligen livnära sig på glacialrelikter, *Gammaracanthus*, *Pallasea*, *Pontoporeia* och *Mysis* (Fig. 3). Särskilt viktig är emellertid laken som fiskätare. Vid så gott som samtliga provtagningsstationer var fisk (nors, mindre sikelöja) den viktigaste näringsskomponenten. Tillsammans med gersen är laken förmodligen en av de stora populationsreglerande organismerna, framförallt i egenskap av konsument av andra fiskar.

Gösen visade sig även vara huvudsakligen fiskätare, även den med nors som viktigaste diet, med inslag av mindre sikelöja. Detta gällde både trålångad och bottennätsångad fisk.

Braxen är i Vänern liksom i andra sjöar en typiskt bottenbunden fisk^{x)}. Genom sin speciella (utstjälvpbara) munapparat kan den även fånga så svåråtkomliga djur som oligochaeter (glattmaskar), vilka t.o.m. i de aktuella proven dominerade som föda. Även chironomider och amphipoder (*Pallasea*) var betydelsefulla, liksom alger (blågröna och kiselalger).

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Vad beträffar fiskarnas näringssval i Vänern är föga publicerat. Från Freidenfelts (1933, 1934) anteckningar har nedanstående tabell sammanställts om sikens näringssval. Siffrorna anger antal fiskmagar som innehållit en viss näringsskomponent. Fiskarna fångades i mars 1933 och i april 1934.

Bythotrephes sp.	2	<i>Pallasea quadrispinosa</i>	4
Diaptomus sp.	2	<i>Chironomidae l.</i>	3
Cyclops sp.	13	<i>Pisidium</i>	3
<i>Mysis relicta</i>	8	Fiskrom (troiligen sik och nors)	3

Av födokomponenterna angav Freidenfelt Cyclops och *Mysis relicta* som särskilt frekventa. Dessa prover överensstämmer rätt väl med de nytagna.

x) Enligt Almer och Larsson (1974) har braxen ändrat vanor, så tillvida att den numera även uppträder på djupbottnar och även förekommer pelagiskt. Den fångades med trål vid de flesta stationerna i Värmlandssjön utom de västligaste (op.cit.p.38).

Flera äldre expeditioner har företagits i Vänern (t.ex. Gustav Swenanders 1913, Theodor Freidenfelts 1933 och 1934, Ossian Olofssons 1915 och Sten Vallins 1921). Därvid insamlades även stora mängder material, som kanske i en framtid kan spåras och analyseras.

Vill man jämföra särskilt siklöjans och norsens diet från andra sjöar är särskilt Vallins undersökning av siklöjans diet i Lambarfjärden (1969), och Hammars från Lilla Ullevifjärden (1968) av stort värde.

BETYDELSEN AV BYTHOTREPES CEDERSTROEMI

Ett av de mest överraskande resultaten av förevarande undersökning är den stora betydelse som den mycket egendomliga stora hinnkräftan *Bythotrephes cederstroemi* intar i fiskens diet. Betydelsen kan knappast vara tillfällig; den är en viktig födokomponent i hela Vänern för de flesta pelagiska fiskarter både under hösten 1972 och 1973. (Även Freidenfelt 1933 upptar *Bythotrephes* som en viktig näringsskomponent i Vänern.)

Bythotrephes cederstroemi beskrevs först av tysken Schoedler (1877) som fick sig prover tillsända av den bekante svenska fiskevårdaren friherre Cederström vid slutet av 1800-talet. Samtidigt hade emellertid professor Lilljeborg i Uppsala (1816-1908) påbörjat sitt stora, alltjämt oumbärliga verk om Skandinaviens cladocerer (Lilljeborg 1900). Han ägnade släktet *Bythotrephes* stor uppmärksamhet, och illustrationerna av de olika former han beskrev är fortfarande helt oöverträffade.

Lilljeborg urskilde två arter: *Bythotrephes longimanus* Leydig och *Bythotrephes cederstroemii* Schoedler. Av dessa urskilde han dessutom ett antal varieteter:

Av *Bythotrephes longimanus*:

1. *longimanus* s.str., som finns i större delen av Sverige, även i Vänern,
2. *arcticus*, som är mycket stor (ända upp till 5 mm till svansens bas, och förmodligen helt nordlig till sin utbredning,
3. *brevimanus*, svår att skilja från den "äkta" *longimanus*, med övergångsformer o.s.v.

Av *Bythotrephes cederstroemii* (här kallad *cederstroemi* av Lilljeborg, av Herbst /1962/ kallad *cederströmii* och av Scourfield och Harding /1966/ *cederströmi*):

1. *cederströmii* s.str., som är den som spelar så stor roll som fisknäring i Vänern. Den är mycket större än *Bythotrephes*

longimanus s.str. (Fig. 9), och har av Lilljeborg noterats från södra Sverige i följande sjöar: Bolmen (Småland), Stora Le och Lelången (Dalsland), Mullsjön (Västergötland), Saxen, Söderälgen och Ljusnaren (Närke). Före denna undersökning har den endast iakttagits av Pejler (1975) i Vänern.

2. *robustus*, liknar den första, men skiljer sig morfologiskt bl.a. på svansens form. Den har av Lilljeborg endast erhållits i Norrbotten.
3. *connectens*, är bara beskriven från Mullsjön i Västergötland och Lilljeborg antyder att den bildar en "övergångsform" mellan *Bythotrephes longimanus* och *cederstroemi*.

Man kan svårlijgen betvivla att de båda *Bythotrephes*-former som uppträder i Vänern utgör två goda arter (jfr. Fig. 9). Märktigt är att de utgör så viktig fiskföda, men att de nästan helt undgått den intensiva planktonprovtagning som utförts samtidigt.

Wesenberg-Lund (1937) har liknat *Bythotrephes* form och beteende vid trollsländornas: "Hele Apparatet (fångstapparaten) ligner i Virkeligheden Guldsmedenes. Ligesom de fanger deres Bytte i Flugten med deres Fangkurve, ogsaa her dannede af de langt fremskutte Ben, fanger Polypemider (*Bythotrephes*) deres Bytte i Vandet. Polypemiderne behandler Byttet som Guldmederne; de tygger det med Kindbakkerne." Det är lätt att föreställa sig att *Bythotrephes* liksom trollsländorna jagar sitt byte med snabba, tvära kast, där deras goda syn (stora ögon) är av stor betydelse. Detta bör även kunna skydda dem från en så stor och klumpig predator som en planktonhåv.

Bythotrephes cederstroemi s.str. har hittills endast fångats i Mellansverige från Bolmen i söder till Närke i norr. Däremot har den inte påträffats i Vättern. Utbredningen påminner något om vissa relika djurs, och man kan fråga sig om denna art även är en glacialrelikt. Med tanke på dess utomordentliga betydelse som fisknäring i Vänern kanske man i framtiden borde överväga att på försök överföra den till andra sjöar.

Man må i detta sammanhang inte förglömma att även den mindre (vanligare) släktingen *Bythotrephes longimanus* är en mycket viktig födokomponent, kanske alternerar de två arterna i betydelse under olika årstider och år.

SAMMANFATTNING

Denna undersökning berör näringssvanorna hos fisken i "öppna" Vänern, d.v.s. de stora bassängernas pelagiska fiskar och bottenfiskar. Skärgårdarnas och de grunda vikarnas återstår att studeras. Den uppstår även i huvudsak högsommar- och höstförhållanden, och kan därför inte sägas ge någon generell bild av de olika fiskarternas relationer till varandra. Tre viktiga fiskarter saknas: lax, gädda och abborre. Vi räknar med att deras roll skall kunna belysas då materialet från 1974 och 1975 bearbetats.

Ett betydelsefullt, men inte helt överraskande, resultat av undersökningarna är fiskpopulationernas utomordentliga rörlighet både vertikalt och horisontellt. Ett par exempel på siklöjans vandringar i vertikal- och horisontalled har givits. Mera detaljerade uppgifter räknar vi med att få genom fiskerikonsulent Robert Karlssons undersökningar under det kommande året. Det behöver inte framhållas hur betydelsefulla dessa vandringar är för fisket. Strömningsförhållandena, ansamlingar av näring inom vissa områden och resulterande ansamlingar av fisk är av utomordentlig betydelse för fisket i Vänern. Här har endast en preliminär översikt kunnat givas. En intensifierad integrering av SNV:s, NLU:s, SMHI:s och Sötvattenslaboratoriets undersökningsprogram synes väsentlig, inte minst med tanke på t.ex. kvicksilverfrågan och svartlistningen i samband därmed.

Två organismer har visat sig spela nyckelroller som näringssystemer under den aktuella undersökningsperioden: Bythotrephes cederstroemi och nors (*Osmerus eperlanus*). Den förras roll var, som nämnts, helt överraskande (i NLU:s rapporter som innehåller ett mycket stort material är den överhuvudtaget inte nämnd). Under kommande sommar planeras att närmare studera dess biologi och utbredning.

Norsen har fångats både med trål och bottennät. De båda fraktionerna - ungefär lika betydande i omfang - visade sig vara mycket skilda vad beträffar näringssbiologi. Kanske finns här en möjlig utgångspunkt vad beträffar det ännu olösta problemet vad som är "nors" och "slom". Norsens betydelse som näring för större rovfiskar är utomordentlig, och dess medelstorlek är härvidlag av utslagsgi-vande betydelse. Svärdson (1975) har diskuterat detta problem, och skriver bl.a.: "Om norsens medelstorlek är av betydelse för en värdefull rovfisks överlevnad kan en långsiktig förändring av norsens storlek få ödesdigra konsekvenser. Eftersom sik och siklöja, sannolikt på grund av gödslingen med fosfater, förbättrat sin tillväxt i Vänern kan man kanske vänta sig en motsvarande trend på nors." Denna skulle med andra ord kunna påverka näringssunderlaget för de större rovfiskarna i Vänern i ogynnsam riktning.

Det föreliggande materialet har bestyrkt att det föreligger en näringsskonkurrens mellan nors och siklöja, vilket kan förklara de av Svärdson påvisade relationerna mellan de båda arterna i södra Sverige. Norsens karaktär av "rovfisk i miniatyr" tycks ge den en möjlighet att undgå alltför svårartad konkurrens från den skickliga planktonjägaren siklöja genom att fånga mera svårfångade arter. Det stora material som samlats från bl.a. Vättern torde komma att sprida ytterligare ljus över detta problem, som kan komma att få många praktiska konsekvenser.

Glacialrelikternas (*Mysis*, *Pontoporeia*, *Pallasea* och *Gammaracanthus*) betydelse som näring för bottnlevande fiskar är länge känt, och det är därför inte någon överraskning att de även spelar stor roll för t.ex. sik, bottnlevande nors, lake och gers.

Det är med utgångspunkt från det här redovisade (ändå mycket stora) materialet svårt att skissera några fiskevårdsåtgärder för Vänern. Om nornen och Bythotrephes på lång sikt verkligen har den betydelse för den öppna Vänerns fiskfauna som föreliggande material antyder, kanske man kan manipulera med dem. Utsläpp av olika slag från kommuner och industrier är givetvis härvidlag av synnerlig betydelse.

Av högsta prioritet i fiskevårdssammanhang är givetvis en ökad ut-sättning av laxsmolt, i första hand av den berömda gullspångsstammen.

Ett försök att redovisa en enkel grafisk modell av näringssrelatio-nerna i öppna Vänern återfinns på Fig. 10. Teckningar (utförda av Monica Bergman) över de viktigaste fisknäringssorganismerna åter-finns på Fig. 11.

Deltagare

Följande personer har deltagit i denna undersökning: Brodde Almer, Margit Andersson, Monica Bergman, besättningen på Thetis (befäl-havare S.O. Eriksson), Bibi Ericsson, Gunnel Hasselrot, Arvid Isaksson, Rune Isaksson, Gun Jeansson, Kent Jonsson, Kurt Johnsson, Torgny Larsson, Thorolf Lindström, Gun Odén, Arne Olsson, Arne Svensson, Gun Svensson, Gunnar Svärdson (projektledare), Leif Sörensen, Gösta Tapper. Fiskeriintendenten Tage Ros, m.fl. har deltagit i planeringen av expeditionerna.

LITTERATUR

- Almer, B. och T. Larsson. 1974. Fiskar och fiske i Vänern. Informa-tion från Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm (8). 118 p.
- Andersson, T. 1968. Undersökningar av fiskbeståndet i Erken med hjälp av ekolod och trål. Information från Sötvattenslabora-toriet, Drottningholm (12). 24 p.
- Brett, J. 1971. Satiation time, appetite and maximum food intake of sockeye salmon (*Oncorhynchus nerka*). *J.Fish.Res.Bd.Can.* 28(3): 409-415.
- Freidenfelt, T. 1933, 1934. Fältanteckningar förvarade vid sötvattens-laboratoriet.
- Hammar, S. 1968. Näringsekologi hos fisk i Lilla Ullevifjärden. Information från Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm (10). 16 p.
- Hamrin, S., m.fl. 1974. Ivösjön. Limnologisk undersökning 1973. Limnol.Inst.Lund. April 1974. 77 p.
- Herbst, H.V. 1962. Blattfusskrebsc. Kosmos-Verlag. Stuttgart. 130 p.
- Kvarnäs, H. 1975. Den geostrofiska strömningen i Värmlandssjön (Vänern). SNV PM 561, NLU Rapport 79. 14 p.

- Lilljeborg, W. 1900. Cladocera Suociae. Uppsala. 701 p.
- Lindell, T. 1975. Vänern. Föredrag vid "NLU-dagen" 1975. Uppsala. p.: 10.
- Northcote, T.G. och H. Rundberg. 1971. Spatial distribution of pelagic fish in Lambarfjärden (Mälaren, Sweden) with particular reference to interaction between *Coregonus albula* and *Osmorus eperlanus*. Rep.Inst.Freshw.Res. Drottningholm 50:133-167.
- Olofsson, O. 1915. Fältanteckningar förvarade vid sötvattenslaboratoriet.
- Pejler, B. 1975. On long-term stability of zooplankton composition. Rep.Inst.Freshw.Res. Drottningholm 54 (under tryckning).
- Rosén, N. (Red.) 1955. Svenskt Fiskelexikon. Siklöja. Esselte, Stockholm. p.: 486.
- Schoedler, A. 1877. Mitteilungen zur Dignose einiger Cladoceren. Sitzungsberichte der Gesellschaft Naturforschender Freunde zu Berlin. p.: 233.
- Scourfield, D.J. och J.P. Harding. 1966. A Key to the British species of freshwater Cladocera. Sci.Publ.Freshwat.Biol.Ass. Brit.Emp. 5. 55 p.
- Swenander, G. 1913. Fältanteckningar förvarade vid sötvattenslaboratoriet.
- Svärdson, G. 1958. Tvillingarter bland brackvattensfiskarna. Fauna och Flora 53: 150-174.
- 1966. Siklöjans tillväxt och utbredningsgränser. Information från Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm (4). 24 p.
 - 1972. Nya rön om trivseltemperaturen. Svenskt Fiske 12:22-23.
 - 1973. Översikt av laboratoriets verksamhet med plan för år 1973. Information från Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm (1). 18 p.
 - och T. Freidenfelt. 1974. Sikarna i Vänern. Information från Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm (10). 62 p.
 - 1975. Översikt av laboratoriets verksamhet med plan för år 1975. Information från Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm (1). 31 p.
- Vallin, S. 1921. Fältanteckningar förvarade vid sötvattenslaboratoriet.
- 1969. Siklöjans näringssbiologi i Lambarfjärden, Mälaren. Information från Sötvattenslaboratoriet, Drottningholm (7). 57 p.
- Wesenberg-Lund, C. 1937. Ferskvandsfaunaen biologiskt belyst. Invertebrata. Andet Bind. Gyldendal, København. 837 p.

SUMMARY: FOOD RELATIONSHIPS OF THE FISH COMMUNITY IN THE OFFSHORE REGION OF LAKE VÄNERN, SWEDEN

This investigation has aimed at producing a model of the interrelationships (especially as to food) of the fish species of Lake Vänern ($5,570 \text{ km}^2$). So far only fish from the pelagic zone (caught with a floated trawl) and fish caught in the offshore part of the lake with sinking nets have been treated.

Pronounced migration - both vertical and horizontal - of the pelagic species was found (cf Fig. 4).

A dominating counter-clockwise water stream, reminding of the great streams of the Seas, may be of importance for the organic drift and consequently for the behaviour of the pelagic fish.

The most important species of pelagic fish are cisco (*Coregonus albula*) and smelt (*Osmerus eperlanus*). They are segregated in a characteristic way, by cisco dwelling in relatively shallow water (Fig. 5), smelt dwelling in deeper water and even close to the bottom. The smelt's food habits and morphology indicates that it could be characterized as a "genuine predator in miniature".

Glacial relicts (represented by the following species: *Mysis relicta*, *Pontoporeia affinis*, *Pallasea quadrispinosa* and *Gammaracanthus lacustris*) appeared to be the most important species serving as food for the bottom-dwelling species of fish.

Smelt seems to be the key food of most predatory species of fish. Its average size probably highly influences both growth and standing crops of these species.

Highly surprising was the great importance of a big Cladocera species, *Bythotrephes cederstroemi* (Fig. 9). This species has a very peculiar distribution in Sweden, the typical form, however, bound to Southern Sweden, which could indicate that it is a glacial relict (maybe useful for introductions in poor fishing-lakes in the future).

Tabell 1. Siklöja. Tråldrag 13-15, 1972. l=larver, p=puppor, i=imago

Näring	Storleksklass	Drag 13 151-200	Drag 14 <150	Drag 14 151-200	Drag 15 <150	Drag 15 151-200	201-300 mm
Plankton (rester)		14.8	9.4	11.3	9.6	8.5	18.8
Bosmina coregoni		18.5	18.8	15.3	19.2	16.0	6.3
Daphnia cristata		7.4	42.7	25.8	7.7	5.7	12.5
Daphnia galeata					5.8		6.2
Daphnia longispina		0.9					
Camptocercus rectirostris							
Eury cercus lamellatus		0.9					
Limnosida frontosa		5.6	2.1	2.4	17.3	15.1	12.5
Sida crystallina				0.8			
Bythotrephes sp.							
Bythotrephes cederstroemi		22.2	2.1	15.3	2.0	17.0	12.5
Bythotrephes longimanus				2.4	9.6	15.5	12.5
Leptodora kindti		1.0		1.6	5.8	5.2	6.3
Copepoda (rester)		2.8		0.8	5.8	1.4	6.2
Eurytemora lacustris		12.1		8.9	3.8	5.7	
Heterocoope appendiculata		3.7		1.6		0.9	
Diaptomus sp.		3.7	1.1	1.6			
Diaptomus gracilis			8.3	4.9	9.6	2.3	
Diaptomus graciloides				0.8			
Cyclops sp.		1.0	12.5	4.1	3.8	1.4	
Amphipoda (rester)			1.0				
Akvatiska insekter (rester)		0.9					
Chironomidae l.						0.5	
Chironomus sp. l.		0.9					
Heterotriissocladius sp. l.		0.9					
Limnochironomus sp. l.						1.9	6.2
Monodiamesa bathyphila l.							
Procladius sp. l.		0.9	1.0				
Tanytarsus sp. l.							
Chironomidae p.		0.9					
Chironomidae i.							
Proctotrupidae							
Plecoptera l.		0.9					
Trichoptera l.							
Hydrachnidae				0.8		0.5	
Terrestra insekter (rester)			1.0			1.4	
Aphidiidae				0.8			
Coleoptera							
Hymenoptera							
Diptera				0.8			
Fisk							
Frön, växtdelar							
Sand, sten							
Antal		31	16	15	6	24	1
Antal tomma magar		8					

Tabell 1. forts. Siklöja. Tråldrag 16-18, 1972.

Näring	Storleksklass	Drag 16			Drag 17		Drag 18	
		< 150	151-200	201-300	151-200	< 150	151-200	mm
Plankton (rester)		27.2	3.6		6.8	8.9	14.8	
Bosmina coregoni		9.1	11.6	11.1	24.5	21.4	17.1	
Daphnia cristata		18.2	4.4	11.1	17.7	21.4	14.0	
Daphnia galeata		9.1	0.9			3.6	3.9	
Daphnia longispina						1.8	0.8	
Camptocercus rectirostris			0.9		0.7			
Eury cercus lamellatus								
Limnosida frontosa		9.1	9.8	22.2	10.9	12.5	10.9	
Sida crystallina								
Bythotrephes sp.								
Bythotrephes cederstroemi			54.4	33.4	33.3	1.8	14.0	
Bythotrephes longimanus		9.1				1.8	1.9	
Leptodora kindti			3.6					
Copepoda (rester)			1.8					
Eurytemora lacustris						1.8		
Heterocoope appendiculata		9.1	3.6	11.1	2.0		3.9	
Diaptomus sp.		9.1			0.7			
Diaptomus gracilis			0.9			23.2	12.8	
Diaptomus graciloides						1.8	0.8	
Cyclops sp.			2.7		3.4		0.8	
Amphipoda (rester)								
Akvatiska insekter (rester)			0.9					
Chironomidae l.				11.1			0.4	
Chironomus sp. l.								
Heterotriassocladius sp. l.								
Limnochironomus sp. l.								
Monodiamesa bathyphila l.								
Procladius sp. l.								
Tanytarsus sp. l.							0.8	
Chironomidae p.							0.4	
Chironomidae i.							0.4	
Proctotrupidae								
Plecoptera l.								
Trichoptera l.								
Hydrachnidae							0.4	
Terrestra insekter (rester)			0.9				1.1	
Aphididae								
Coleoptera							0.4	
Hymenoptera							0.4	
Diptera							0.4	
Fisk								
Frön, växtdelar								
Sand, sten							*	
Antal		1	29	1	31	6	24	
Antal tomma magar			5		2			

Tabell 1. forts. Siklöja. Tråldrag 19-21, 1972.

Näring	Storleksklass	Drag 19		Drag 20		Drag 21	
		<150	151-200	<150	151-200	<150	151-200 mm
Plankton (rester)		17.8	6.7	42.9	9.9		9.7
Bosmina coregoni		19.6	11.8	14.3	7.9	18.2	18.2
Daphnia cristata		12.5	7.6	7.1	3.9	4.5	5.9
Daphnia galeata					0.4		
Daphnia longispina					1.5		
Camptocercus rectirostris							
Eury cercus lamellatus							
Limnosida frontosa		11.6	6.7	14.3	13.8	18.2	19.4
Sida crystallina							
Bythotrephes sp.							
Bythotrephes cederstroemi		2.7	47.9		30.5	4.6	19.9
Bythotrephes longimanus		0.9			4.9	13.6	7.5
Leptodora kindti					4.9	13.6	2.7
Copepoda (rester)		13.4	5.0	7.1	2.5		4.9
Eurytemora lacustris		0.9					
Heterocoope appendiculata		3.6	5.1		9.4		1.1
Diaptomus sp.				14.3	2.0		0.5
Diaptomus gracilis		16.1	7.6		1.5	9.1	1.1
Diaptomus graciloides						9.1	3.2
Cyclops sp.		0.9			3.0	9.1	3.8
Amphipoda (rester)							
Akvatiska insekter (rester)					1.0		
Chironomidae l.							
Chironomus sp. l.							
Heterotriissocladius sp. l.							
Limnochironomus sp. l.							
Monodiamesa bathyphila l.							
Procladius sp. l.							
Tanytarsus sp. l.					1.0		
Chironomidae p.						0.5	
Chironomidae i.						1.1	
Proctotrupidae							
Plecoptera l.							
Trichoptera l.							
Hydrachnidae							
Terrestra insekter (rester)		0.8			1.5		0.5
Aphididae							
Coleoptera							
Hymenoptera					0.4		
Diptera							
Fisk							
Frön, växtdelar		0.8					
Sand, sten							
Antal.		14	18	3	27	3	27
Antal tomma magar						1	3

Tabell 1. forts. Siklöja. Tråldrag 22-23, 1972.

Näring	Storleksklass	Drag 22		Drag 23	
		< 150	151-200	< 150	151-200 mm
Plankton (rester)			3.5	42.9	13.2
Bosmina coregoni	11.1	15.2		28.5	15.6
Daphnia cristata	22.2	9.2			1.8
Daphnia galeata		0.9			
Daphnia longispina					
Camptocercus rectirostris					
Eury cercus lamellatus					
Limnosida frontosa	22.2	18.3			
Sida crystallina					
Bythotrephes sp.	11.1	6.5			
Bythotrephes cederstroemi		8.7		14.3	39.5
Bythotrephes longimanus		9.1			
Leptodora kindti		4.4			
Copepoda (rester)		3.5			
Eurytemora lacustris					
Heterocoope appendiculata	33.4	3.9		24.6	
Diaptomus sp.		0.9			
Diaptomus gracilis		3.9			
Diaptomus graciloides		3.9			
Cyclops sp.		2.6			
Amphipoda (rester)					
Akvatiska insekter (rester)		0.9		0.6	
Chironomidae l.		0.4		0.6	
Chironomus sp.l.					
Heterotriissocladius sp. l.					
Limnochironomus sp. l.					
Monodiamesa bathyphila l.				0.6	
Procladius sp. l.					
Tanytarsus sp. l.				0.6	
Chironomidae p.					
Chironomidae i.					
Proctotrupidae			14.3		
Plecoptera l.					
Trichoptera l.				0.6	
Hydrachnidae					
Terrestra insekter (rester)		0.4			
Aphididae					
Coleoptera					
Hymenoptera					
Diptera		0.4			
Fisk				0.5	
Frön, växtdelar		3.4		0.6	
Sand, sten				1.2	
Antal	1	28	1	29	
Antal tomma magar		2			

Tabel 2. Siklöja. Träldrag 8-12, 1973.

Näring	Storleksklass	Drag 8 < 150	Drag 8 151-200	Drag 9 < 150	Drag 9 151-200	Drag 10 < 150	Drag 10 151-200	Drag 11 201-300	Drag 11 151-200	Drag 12 151-200 mm
Plankton (rester)		7.7								
Bosmina coregoni	6.7		7.7							
Daphnia cristata	13.3	7.7	13.7	10.3	2.4	3.8				
Daphnia galeata			13.7	10.9	11.8	18.8				
Daphnia longispina					16.5	13.2	10.0			
Campnocercus rectirostris										
Eury cercus lamellatus										
Limnosida frontosa	13.3	15.4	31.5	16.9	22.4	9.4	30.0			
Sida crystallina										
Bythotrephes sp.										
Bythotrephes cederstroemi	26.7	23.0	8.7	16.3	3.5	13.2	10.0			
Bythotrephes longimanus		7.7	4.1	2.7	3.5	1.9	10.0			
Leptodora kindti			1.4	1.1	4.7	1.9	10.0			
Holopedium gibberum					3.5	3.8				
Eurytemora lacustris	6.7	15.4	6.8	8.7	1.2					
Heteropece appendiculata		23.1	4.1	3.8						
Diaptomus sp.					1.6	1.2				
Diaptomus gracilis	20.0		2.7	9.8	12.9	3.8	20.0			
Diaptomus gracilioides	13.3			7.1	8.2	15.1				
Cyclops sp.			6.8	10.3	8.2	3.8	10.0			
					11.3	11.3				
Amphipoda (rester)										
Akvatiska insekter (rester)										
Chironomidae 1.						1.3				
Chironomus sp. 1.										
Heterotri ssocadius sp. 1.										
Limnochironomus sp. 1.										
Procladius sp. 1.										
Chironomidae p.										
Plecoptera 1.										
Hydrachnidae										
Terrestra insekter (rester)										
Aphididae										
Diptera										
Frön, växtdelar										
Antal	5	25	8	22	10	20	1	30	30	
Antal tommas mägar	3	22		4	1	13		27	30	

Tabell 2. Forts. Siklöje. Träldrag 13-17, 1973.

Näring	Storleksklass	Drag 13 151-200	<150	151-200	Drag 14 201-300	<150	151-200	Drag 15 <150	151-200	Drag 16 <150	151-200	Drag 17 <150	151-200
Plankton (rester)		8.8		8.6				7.0	21.4		1.4		
Bosmina coregoni		14.7	11.8	8.6				17.5	14.3	8.8	7.2	3.0	
Daphnia cristata			5.8	2.9				1.7		8.8	7.2	3.0	
Daphnia galeata													
Daphnia longispina													
Campocercus rectirostris													
Eurycerus lamelletus													
Limnosida frontosa													
Sida crystallina													
Bythotrephes sp.													
Bythotrephes cederstroemi		55.9			54.3	100.0		8.8	28.6	5.9	20.7	75.8	
Bythotrephes longimanus					5.7				14.3	5.9	6.4	3.0	
Leptodora kindti					5.8	2.8					1.4		
Holopedium gibberum													
Eurytemora lacustris					5.8					2.9	17.9		
Heteropece appendiculata					17.7	11.8							
Diaptomus sp.											2.1		
Diaptomus gracilis						11.8					0.7		
Diaptomus gracilioides						11.8					0.7		
Cyclops sp.						11.8	2.9		8.8	7.1	14.7	2.1	
										11.8	11.8	7.9	
Amphipoda (rester)													
Akvatiska insekter (rester)													
Chironomidae l.												0.7	
Chironomus sp. l.													
Heterotrissocladius sp. l.													
Limnochironomus sp. l.													
Procladius sp. l.													
Chironomidae p.													
Chironomidae i.													
Plecoptera l.													
Hydrachnidae													
Terrestris insekter (rester)													
Hymenoptera												49.2	
Brachycera												7.0	
Frön, växtdelar													
Antal		30	1	27		2		13	7	5	25	1	28
Antal tonna mägar		21		20		1		2		2	4	1	19

Tabell 2. forts. Siklöja. Tråldrag 18-23, 1973.

Näring	Storleksklass	Drag 18 < 150	Drag 18 151-200	Drag 19 < 150	Drag 19 151-200	Drag 20 < 150	Drag 20 151-200	Drag 21 < 150	Drag 21 151-200	Drag 22 151-200 mm	Drag 23
Plankton (rester)											
Bosmina coregoni	13.4	8.2	25.0	21.5	23.0	15.4	10.0	3.6	7.6		
Daphnia cristata	20.0	8.8	15.9	14.4	7.7	5.0	5.0	14.3	12.1		
Daphnia galatea	13.3	6.8	0.5					16.6	9.6		
Daphnia longispina										16.7	
Camptocercus rectirostris											
Eurycericus lamellatus											
Limnosida frontosa	13.3	15.6	22.7	25.5	15.4	10.0	10.7	9.7	10.0		
Sida crystallina											
Bythotrephes sp.											
Bythotrephes cederstroemi											
Bythotrephes longimanus	6.7	9.5	6.7	3.9	7.7	40.0	3.6	3.6	13.8		
Leptodora kindti		6.1	2.3				1.2	1.2	1.4		
Holopodium gibberum		4.8							2.7		
Copepoda (rester)									1.4		
Eurytemora lacustris	13.3	11.6	16.0	19.3	15.4	10.0	3.6	3.6	13.8		
Heterocoope appendiculata				2.2					5.5		
Diaptomus sp.		1.4							5.5		
Diaptomus gracilis									3.3		
Diaptomus gracilioides									6.7		
Cyclops sp.	13.3	7.5	2.3	2.2	7.7	10.0	4.8	4.8	0.7		
		8.2	8.0		7.7	10.0	4.8	4.8	4.8		
		5.4					16.6	16.6	2.1		
									11.7		
Amphipoda (rester)											
Akvatiska insekter (rester)											
Chironomidae 1.											
Chironomus sp. 1.											
Heterotrichocladius sp. 1.											
Limnochironomus sp. 1.											
Procladius sp. 1.											
Chironomidae 2.											
Chironomidae 1.											
Plecoptera 1.											
Hydrachnidiae											
Terrestra insekter (rester)	6.7	2.0									
Diptera											
Fön, växtdelar											
Antal torma magar	2	13	9	22	1	29	13	17	30	28	25

Tabell 2a Siklöja. Ryssja, 1974.

Näring	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober
Plankton (rester)	1.6				
Bosmina coregoni	41.6	29.0	27.9	6.3	
Daphnia cristata	4.0	14.4	4.7	12.5	14.2
Limnosida frontosa	0.8	0.6			
Holopedium gibberum	1.6	1.5			
Chydoridae (rester)		0.3			
Eury cercus lamellatus					
Camptocercus rectirostris		0.3			
Bythotrephes cederstroemi	1.6	7.3	4.7		
Polyphe mus pediculus	1.6	0.9			
Leptodora kindti	2.4	2.3			
Copepoda (rester)	13.6	15.5	18.6	56.2	42.9
Eurytemora lacustris	11.2	10.0	32.4	25.0	
Heterocoope appendiculata	0.8	12.6	7.0		
Diaptomus sp.	7.2	2.6	4.7		
Diaptomus gracilis	0.8	1.8			
Cyclops sp.	8.0	0.9			
Mysis relicta	2.4				
Chironomidae l.					
Chironomidae i.	0.8				42.9
Antal	28	52	14	7	2

Tabel 3. Nors. Trälldrag 14-19, 1972.

Näring	Storleksklass	Drag 14			Drag 15			Drag 16			Drag 17			Drag 18			Drag 19		
		< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200
Plankton (rester)		9.5		5.8		14.8		3.7		3.3		8.5		6.6		8.8			
Bosmina coregoni	10.1		5.8	6.4		8.7		3.7		9.9		3.3		15.6		7.2			
Daphnia cristata	3.0		4.0	6.4		2.6		3.7						7.1		2.0			
Daphnia galeata	0.5		0.4			1.7													
Limnoidia frontosa				7.9	14.9	10.4		7.4		9.9		3.3		8.5		15.8			
Sida crystallina																			
Bythotrephes cederstroemi	36.7	41.7	9.7	19.1		17.4		29.7		32.7		40.0		11.0		30.3			
Bythotrephes longimanus	1.5		12.6	8.5		4.4		7.4						4.5		0.7			
Leptodora kindtii	13.1	16.7	19.5	29.8		4.3		18.5		4.9		6.7		1.9		2.6			
Copepoda (oident.)								3.7											
Eurytemora lacustris	8.5		13.3	6.4		11.3										0.6			
Heterocoope appendiculata	14.1	8.4	17.3	8.5		18.3		7.4		41.6		26.7		3.9		0.7			
Cyclops sp.	0.5															37.0	30.3		
Diaptomus gracilis	1.0		8.3	1.1		4.3		7.4								2.0	2.6		
Amphipoda (rester)																			
Gammaracanthus lacustris																			
Gammarus pulex																			
Mysis relicta																			
Akvatiska insekter (rester)																			
Chironomidae 1. (oident.)	0.5																		
Limnochironomus sp. 1.																			
Monodiamesa bathyphila 1.																			
Orthocladiinae 1.																			
Procladius sp. 1.	0.5		8.3																
Chironomidae p.	0.5																		
Fisk (rester)																			
Frön, växtdelar																			
Nylon																			
Antal	28	3	24	6	14	8	20	10	10	22	24	7							
Antal tømme negar																			

Tabel 3. forts. Nors. Tråldrag 20-23, 1972.

Näring	Storleksklass	Drag 20			Drag 21			Drag 22			Drag 23		
		< 150	151-200	201-300	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150	151-200	< 150
Plankton (rester)		1.9			5.9	27.1	1.1	5.2					
<i>Bosmina coregoni</i>	10.1	100.0			12.4	5.4	11.9	5.3	7.3	1.1			
<i>Daphnia cristata</i>	6.3				2.6	2.7	4.0						10.0
<i>Daphnia galeata</i>	0.6												
<i>Limnoides frontosa</i>		8.9			8.5	10.8	10.7	5.3					
<i>Sida crystallina</i>													
<i>Bythotrephes cederstroemi</i>	12.7				15.8	8.1	9.6	31.6					
<i>Bythotrephes longimanus</i>		4.4			8.8	13.5	10.7	15.8					
<i>Leptodora kindtii</i>	3.2				16.9	18.9	18.7	26.3					
<i>Copepoda</i> (oident.)					0.6	2.7		5.2					
<i>Eurytemora lacustris</i>	7.6												
<i>Heterocope appendiculata</i>	42.4				22.7	10.8	28.8	56.2					
<i>Cyclops</i> sp.													
<i>Diaptomus gracilis</i>		1.3											
<i>Amphipoda</i> (rester)													
<i>Gammaracanthus lacustris</i>													
<i>Gammarus pulex</i>													
<i>Mysis relicta</i>					2.6								
Akvatiska insekter (rester)						2.8	5.3						
<i>Chironomidae</i> l. (oident.)						1.3							
<i>Limnochironomus</i> sp. l.													
<i>Monodiamesa bathyphila</i> l.													
<i>Orthocladiinae</i> l.													
<i>Procladius</i> sp. l.													
<i>Chironomidae</i> p.													
Fisk (rester)					100.0	0.6							
Frön, växtdelar													
Nylon													
Oident. rester													
Antal	23	1	1	23	7	25	5	14	15	1	20.0		
Antal tomma mägar				1		1	2						

Tabell 4. Nors. Tråldrag 8-11, 1973.

Näring	Storleksklass	Drag 8 < 150	Drag 8 151-200	Drag 9 < 150	Drag 9 151-200	Drag 10 < 150	Drag 10 151-200	Drag 11 < 150	Drag 11 151-200	Drag 11 201-300 mm
Plankton (rester)										
Bosmina coregoni	5.3	2.3	12.2	5.4	1.3	6.4	4.3			
Daphnia cristata						9.0	4.4			
Daphnia galeata										
Daphnia longispina										
Limnosida frontosa	2.3		14.9		3.8					
Sida crystallina										
Bythotrephes cederstroemi	7.0		2.7	12.5	15.4	21.7				
Bythotrephes longimanus										
Leptodora kindtii										
Copepoda (oident.)	5.3				2.6					
Eurytemora lacustris					16.2					
Heterope appendiculata	36.8	7.0	18.9	12.5	11.5					
Cyclops sp.					6.7	39.8	26.1			
Diaptomus sp.					12.2					
Diaptomus gracilis					10.8					
Diaptomus graciloides										
Amphipoda (rester)										
Gammaracanthus lacustris										
Gammarus pulex										
Pallasia quadrispinosa	10.5									
Pontoporeia affinis	36.8	37.2								
Mysis relicta										
Akvatiska insekter (rester)										
Chironomidae 1. (oident.)										
Limnochironomus sp. 1.										
Monodismesa bathyphila 1.	5.3	2.3								
Orthocladiinae 1.										
Procladius sp. 1.										
Chironomidae p.										
Plecoptera 1.										
Fisk										
Frön, växtdelar	2.3									
Nylon										
Oident. rester										
Antal	9	21								
Antal tonna mägar	1	4								

25.

3

2

1

Tabell 4. Forts. Nors. Trälldrag 12-14, 1973.

Näring	Storleksklass	Dreg 12 < 150	Dreg 12 151-200	Dreg 12 < 150	Dreg 13 151-200	Dreg 13 201-300	Dreg 13 < 150	Dreg 14 151-200	Dreg 14 201-300 mm
Plankton (rester)									
Bosmina coregoni				2.9					
Daphnia cristata				2.9					
Daphnia galeata									
Daphnia longispina									
Limnoida frontosa									
Sida crystallina									
Bythotrephes cederstroemi	4.0								
Bythotrephes longimanus									
Leptodora kindti									
Copepoda (oident.)									
Eurytemora lacustris									
Heterocope appendiculata									
Cyclops sp.									
Diaptomus sp.									
Diaptomus gracilis									
Diaptomus gracilioides									
Amphipoda (rester)									
Gammaracanthus lacustris	16.0	35.5							
Gammarus pulex									
Pallasea quadrispinosa									
Pontoporeia affinis	80.0	62.9	65.7	82.9	100.0	92.3	93.1	100.0	3.5
Mysis relicta									
Akvatiska insekter (rester)									
Chironomidae l. (oident.)									
Limnochironomus sp. l.									
Monodiamesa bathyphila l.	1.6	5.7	11.9						
Orthocladiinae l.									
Procladius sp. l.									
Chironomidae p.									
Plecoptera l.									
Fisk									
Fön, växtdelar									
Nylon									
Oident. rester									
Antal	11	19	10	19	1	1	8	19	3
Antal tommor mäger	3	2	2	1	1	1	1	6	2

Tabell 4. Forts. Nors. Tråldrag 15-18, 1973.

Näring	Storleksklass	Drag 15 151-200	Drag 16 151-200	Drag 17 151-200	Drag 18 < 150 mm
Plankton (rester)					
Bosmina coregoni	7.1	5.2			25.0
Daphnia cristata	8.9	3.4			12.5
Daphnia galeata					
Daphnia longispina					
Limnosiida frontosa					
Sida crystallina	7.2	3.4			
Bythotrephes cederstroemi	1.8	28.6	5.2		12.5
Bythotrephes longimanus	9.0				12.5
Leptodora kindtii	1.8				12.5
Copepoda (oident.)	3.6				12.5
Eurytemora lacustris					
Heterocope appendiculata	1.7	10.4	10.4		12.5
Cyclops sp.	5.4				
Diaptomus sp.	5.4				
Diaptomus gracilis	3.5				
Diaptomus graciloides					
Amphipoda (rester)					
Gammaracanthus lacustris					
Gammarus pulex	1.8				
Pallasia quadrispinosa					
Pontoporeia affinis					
Mysis relicta	42.8	71.4	58.6	92.0	60.0
Arvatiska insekter (rester)					20.0
Chironomidae 1. (oident.)					96.5
Limnochironomus sp. 1.					100.0
Monodiamesa bathyphila 1.					
Orthocladiinae 1.					
Procladius sp. 1.					
Chironomidae p.					
Diptera p.					
Fisk					
Fräö, växtdelar					
Nylon					
Oident. rester					
Antal	22	8	17	11	2
Antal tommagär	4	2	4	1	19
					7
					5
					4
					1

Tabell 4. forts. Nors. Träldrag 19-23, 1973.

Näring	Storleksklass	Drag 19 < 150	Drag 19 < 150	Drag 20 151-200	Drag 20 151-200	Drag 21 < 150	Drag 21 < 150	Drag 22 151-200	Drag 22 151-200	Drag 23 < 150	Drag 23 151-200	Drag 23 201-300 mm
Plankton (rester)												
Bosmina coregoni		9.4	7.6	1.9								
Daphnia cristata		12.1	5.1	1.8								
Daphnia galeata		5.4	7.6	1.8								
Daphnia longispina			2.5									
Limnosa frontosa		11.1	10.1	3.7								
Sida crystallina			2.5	3.7								
Bythotrephes cedarstroemi			1.3	5.6								
Bythotrephes longimanus			7.7	5.0								
Leptodora kindti			5.7	5.1	1.8							
Copepoda (oident.)						1.6						
Eurytemora lacustris			17.8	12.6	1.9							
Heterocope appendiculata			6.4	7.6	9.3							
Cyclops sp.			5.0	3.8	5.6							
Diaptomus sp.			1.4									
Diaptomus gracilis			7.7									
Diaptomus graciloides			7.1	5.1								
Amphipoda (rester)				1.3								
Gammareanthus lacustris												
Gammarus pulex				1.3	3.7							
Pallasea quadrispinosa				2.5	22.2							
Pontoporeia affinis												
Mysis relicta												
Akvatiska insekter (rester)												
Chironomidae 1. (oident.)		1.0	17.7	27.8								
Limnochironomus sp. 1.		0.3		1.8								
Monodiamesa bathyphila 1.												
Orthocladiinae 1.												
Procladius sp. 1.												
Chironomidae p.		0.3	1.3	1.8								
Plecoptera 1.		0.3		5.6								
Fisk												
Frö, växtdelar												
Nylon												
Oident. rester												
Antal	30	12	16			2	13	18	15	9	4	
Antal tømme mager		2	3	1		1	13	15	10	5	2	

Tabell 5. Nors. Bottensatta näät, 1973.

Näring	Stn.1	Stn.2	Stn.3	Stn.4	Stn.5	Stn.6	Stn.7	Stn.8	Stn.9	Stn.10	Stn.11	Stn.12
Bosmina coregoni	2.3											
Bythotrephes cederstroemi	4.7											
Leptodora kindti												
Polyphemus pediculus												
Copepoda (rester)												
Cyclops sp.	13.0											
Amphipoda (rester)												
Gammaracanthus lacustris	14.0	10.1	1.5	1.6								
Pallasea quadrispinosa	46.5	37.3	3.0	14.9	33.3	28.0	16.0	18.7	5.1	2.6	31.0	90.0
Pontoporeia affinis	69.6			37.3	27.0	6.0	14.0	25.3	30.8	28.0		
Mysis relicta	17.4	25.6	45.8	35.8	7.9	11.1	66.0	70.0	53.4	2.6	4.0	10.0
Chironomidae l.					41.3	55.6						
Terrestra insekter					1.5							
Frön, växtdelar					1.7							
Antal												
Antal tonna mägar												
Näring	Stn.13	Stn.14	Stn.15	Stn.16	Stn.17	Stn.18	Stn.19	Stn.20	Stn.21	Stn.22	Stn.23	
Bosmina coregoni	2.2	5.0										
Bythotrephes cederstroemi	2.2	2.0	13.5									
Leptodora kindti		2.0	3.8									
Polyphemus pediculus		2.0										
Copepoda (rester)	2.2		6.3	9.6								
Cyclops sp.		5.0										
Amphipoda (rester)												
Gammaracanthus lacustris	26.1		1.9	9.6	9.7	53.0	35.0	14.0	9.0			
Pallasea quadrispinosa	10.8			5.8	4.9	17.0	61.0	11.0	4.0			
Pontoporeia affinis	10.9			1.9		4.0		5.0				
Mysis relicta	45.6	74.0	87.5	53.9	85.4	26.0	4.0	67.0	83.0			
Chironomidae l.		2.0										
Terrestra insekter												
Fisk	8.0											
Frön, växtdelar												
Antal												
Antal tonna mägar	15	15	15	15	12	15	15	15	15	15	14	29.

Tabell 6. Slik. Tråldrag 13-16, 1972.

Näring	Storleksklass	151-200	Drag 13 201-300	301-400	Drag 14 201-300	301-400	Drag 15 201-300	301-400	Drag 16 201-300	301-400 mm
Bythotrephes cederstroemi		11.5								
Pallasea quadrispinosa		3.9	100.0		93.8	91.1	100.0	66.7	100.0	85.9
Pontoporeia affinis		11.5								
Mysis relicta										
Sphaeriidae		3.9								
Akvatiska insekter (rester)										
Chironomidae l. (oident.)	42.8		7.7							
Ceratopogonidae l.										
Glyptotendipes sp. l.										
Monodiamesa bathyphila l.										
Orthocladius sp. l.										
Procladius sp. l.										
Tanytarsus sp. l.										
Chironomidae p.		3.9								
Chironomidae i.										
Proctotrupidae i.										
Trichoptera l.		11.5								
Hydrachnidae										
Terrestra insekter (rester)	14.3									
Coleoptera										
Formicidae										
Hymenoptera										
Lepidoptera										
Neuroptera										
Staphylinidae										
Thysanoptera										
Fisk										
Fön, växtdelar	14.3		11.5							
Sand, sten	28.6		23.1							
Rester (oident.)										
Antal	4	9	2							
Antal tomma magar		2	1							

Tabell 6. forts. Sik. Träldrag 17-20, 1972.

Näring	Storleksklass	Drag 17 301-400	Drag 17 201-300	Drag 18 301-400	Drag 18 401-500	Drag 18 201-300	Drag 19 301-400	Drag 19 301-500	Drag 20 201-300	Drag 20 301-400 mm
Bythotrephes cederstroemi	78.7	82.9	90.1	100.0	95.6	93.0	100.0	89.7	94.0	
pallasea quadrispinosa	1.7									
Pontoporeia affinis	4.9									
Mysis relicta	3.3									
Sphaeriidae	1.6									
Akvatiska insekter (rester)										
Chironomidae l. (oident.)	1.6	2.9								
Ceratopogonidae l.										
Glyptotendipes sp. l.										
Monodianessa batthyphila l.	3.3									
Orthocladius sp. l.	1.7									
Procladius sp. l.										
Tanytarsus sp. l.										
Chironomidae p.										
Chironomidae i.										
Proctotrupidae i.										
Trichoptera l.										
Hydrachnidiae										
Terrestre insekter (rester)										
Coleoptera										
Formicidae	1.6	5.7	5.7	4.5	2.7	2.7	2.2	0.4	0.4	3.5
Hymenoptera										
Lepidoptera										
Neuroptera										
Staphylinidae										
Thysanoptera										
Fisk										
Frön, växtdelar										
Sand, sten										
Reste (oident.)										
Antal	14	8	27	1	22	65	2	7	59	
Antal tomma mägar										

Tabell 6. forts. Slik. Tråldrag 21-23, 1972.

Näring	Storleksklass	Drag 21 201-300	Drag 21 301-400	Drag 22 201-300	Drag 22 301-400	Drag 23 201-300	Drag 23 301-400
Bythotrephes cederstroemi							
Pallasea quadrispinosa	77.8	33.4	87.5	100.0	38.1	61.8	42.9
Pontoporeia affinis						1.1	
Mysis relicta						3.4	
Sphaeridae						3.4	
Akvatiska insekter (rester)						1.1	
Chironomidae l. (oident.)						1.1	
Ceratopogonidae l.						1.1	
Glyptotendipes sp. l.						1.1	
Monodiamessa bathyphila l.	11.1					1.1	
Orthocladius sp. l.						1.1	
Procladius sp. l.						1.1	
Tanytarsus sp. l.						1.1	
Chironomidae p.						1.1	
Chironomidae i.						1.1	
Proctotrupidae i.						1.1	
Trichoptera l.						1.1	
Hydrachnidae						1.1	
Terrestra insekter (rester)						1.1	
Coleoptera						1.1	
Formicidae						1.1	
Hymenoptera						1.1	
Lepidoptera						1.1	
Neuroptera						1.1	
Staphylinidae						1.1	
Thysanoptera						1.1	
Fisk						1.1	
Fön, växtdelar						1.1	
Sand, sten						1.1	
Rester (oident.)						1.1	
Antal	2	2	6	3	18	1	
Antal tomma, magar		1					

Tabell 7. Sik, Träldrag 8-15, 1973.

Näring	Drag 8	Drag 10	Drag 11	Drag 12	Drag 13	Drag 14	Drag 15
Bythotrephes cederstroemi	100.0	87.8	100.0	100.0	93.8	14.7	
Bythotrephes longimanus							
Leptodora kindti							
Megacyclops sp.	2.4						
Amphipoda (rester)							
Gammaracanthus lacustris							
Pallasea quadrispinosa							
Pontoporeia affinis							
Mysis relicta							
Mollusker (oident.)							
Sphaeriidae							
Chironomidae l. (oident.)							
Heterotrissocadius sp.l.							
Monodiamesa sp. 1.							
Paracladopelma sp. 1.							
Procladius sp. 1.							
Chironomidae p.							
Chironomidae i.							
Nematoda							
Oligochaeta (kokong)							
Coleoptera i.							
Neuroptera i.							
Trichoptera i.							
Terresta insckter							
Frön, växtdeler							
Antal	4	10	3	1	4	12	1
Antal tommor mägar							

Tabell 7. Forts. Slik. Tråldrag 16-23, 1973.

Näring	Drag 16	Drag 17	Drag 18	Drag 19	Drag 20	Drag 21	Drag 22	Drag 23
Bythotrephes cederstroemi	51.9		10.0			37.0	80.0	
Bythotrephes longimanus							13.5	
Leptodora kindti								
Mesacyclops sp.								
Amphipoda (rester)							7.1	
Gamma racanthus lacustris							7.1	
Pallasea quadrispinosa	3.7	33.4		20.0		37.5	3.8	
Pontoporeia affinis	3.7	11.1					7.1	
Mysis relicta							21.4	
Mollusker (oident.)								
Sphaeriidae		22.2				12.5		
Chironomidae 1. (oident.)								
Heterotriassocadius sp. 1.								
Monodiamesa sp. 1.								
Paracladopelma sp. 1.								
Procladius sp. 1.	3.7					37.7		
Chironomidae p.	14.8			20.0		37.0	7.2	
Chironomidae i.						3.7	7.2	
Nematoda								
Oligochaeta (kokong)								
Coleoptera i.	3.7					10.0		
Neuroptera i.	3.7							
Trichoptera i.	7.4							
Terresta insekter		11.1			20.0	12.5	14.8	
Förn, växtdeler	7.4				10.0	12.5		
Antal	6	1		1		2	4	
Antal tomma mägar	1				1		3	

Tabell 8. Slik. Bottensätta nätt, 1973.

Näring		Stn.1	Stn.2	Stn.3	Stn.4	Stn.5	Stn.6	Stn.7	Stn.9	Stn.11	Stn.12	Stn.13
Plankton (rester)												
Bythotrephes cederstroemi	16.6							2.4	10.0			1.5
Ostracoda												
Copepoda												
Cyclops sp.	33.3	7.0	4.2	4.2	6.1	10.0						
Gammaracanthus lacustris	16.7	9.3	8.3	2.7	4.9							
Pallasea quadrispinosa	16.7	48.8	33.3	16.2	6.1							
Pontoporeia affinis	16.7		12.5	24.4	23.2							
Amphipoda (rester)		2.3		2.7	1.2							
Mysis relicta												
Asellus aquaticus												
Sphaeriidae	9.3	8.3	18.9	13.4	10.0	25.0						
Gastropoda												
Oligochaeta (kokonger)	4.7				4.9	10.0						
Gordius aquaticus												
Chironomidae 1.	9.3	8.3	13.5	11.0	10.0	25.0						
Trichoptera 1.												
Hydrachnidiae 1.												
Terrestra i sekter (rester)												
Aphididae	2.3	4.2		7.3								
Cicadinae												
Diptera 1.				2.7								
Diptera i.												
Hymenoptera												
Psyllidae												
Staphylinidae												
Alger (träd)												
Bryozoa												
Frön, växtdelar												
Sten, sand, jord												
Antal	1	8	4	6	1			1		4	1	
Antal tomma magar												8

Tabell 8. forts. Slik. Bottensatta näät, 1973.

Näring		Stn. 14	Stn. 15	Stn. 16	Stn. 17	Stn. 18	Stn. 19	Stn. 20	Stn. 21	Stn. 22	Stn. 23
Plankton (rester)											
Bythotrephes cederstroemi	15.4	3.3	1.2						3.0	13.8	
Ostracoda		3.0							3.0		
Copepoda											
Cyclops sp.*	1.6										
Gammaracanthus lacustris	3.3	31.2									
Pallasaea quadrispinosa		2.5									
Pontoporeia affinis	3.3	15.0									
Amphipoda (rester)	3.3	3.7	50.0								
Mysis relicta				23.1							
Astellus aquaticus	57.1	7.5	19.2								
Sphaeriidae		6.2	25.0								
Gastropoda	14.3	1.6									
Oligochaeta (kokonger)	14.3	3.3	7.5								
Gordius aquaticus		6.5	3.8								
Chironomidae 1.		1.6									
Trichoptera 1.	14.3	1.6									
Hydrachnidiae 1.											
Terrestra insekter (rester)											
Apnidiidae	23.0										
Cicadinae	15.4										
Diptera 1.	7.7										
Diptera i.											
Hymenoptera	7.7										
Psyllidae	7.7										
Staphylinidae	7.7										
Alger (träd)	15.4										
Bryozoa											
Frön, växtdelar											
Sten, sand, jord	3.3	7.5									
Antal	13.1	6.3									
Antal tomma magar	5	2	10	14	1	6	7	9	12	11	3

Tabell 9. Mört. Tråldrag 17-19, 1972.

Näring	Storleksklass	<150	Drag 17 151-200	201-300	151-200	201-300	<150	Drag 18 151-200	201-300	<150	Drag 19 151-200	201-300 mm
Plankton (rester)												
Bosmina coregoni	50.0	13.3										
Daphnia sp.												
Daphnia cristata												
Camptocercus rectirostris												
Bythotrephes cederstroemi	50.0	60.0	50.0	78.3	3.3	1.4						
Leptodora kindti												
Copepoda (oident.)												
Cyclops sp.												
Akvatiska insekter (rester)												
Chironomidae 1. (oident.)												
Monodiamesc. bathyphila L.												
Trichoptera 1.												
Trichoptera i.												
Hydrachnidiae												
Pterestra insekter (rester)												
Diptera												
Hymenoptera												
Formicidae												
Bryozoa												
Fön, växtdelar												
Kiselalger												
Trådalger												
Sand, stem												
Smälta rester												
Syntetfiber												
Antal	1	3	1	13	12	1	12	1	12	6		
Antal tomma mägar												

Tabell 9. forts. Mört. Träldrag 20-22, 1972.

Näring	Storleksklass	<150	Drag 20 151-200	201-300	<150	Drag 21 151-200	201-300	<150	Drag 22 151-200	201-300 mm
Plankton (rester)	40.0	12.5	4.8	21.4	14.0	22.2			3.9	
Bosmina coregoni			4.7	16.7	14.1	11.1	60.0		9.6	7.7
Daphnia sp.									1.9	
Daphnia cristata					1.6				1.9	7.7
Campnocercus rectirostris	60.0	87.5	90.5	50.0	57.8	33.3			36.5	53.8
Bythotrephes cederstroemi									1.9	
Leptodora kindti									3.9	
Copepoda (oident.)					4.8	3.1	5.6		3.9	
Cyclops sp.						3.1			1.9	
Akvatiska insekter (rester)									3.9	
Chironomidae l. (oident.)									1.9	
Monodiamesa bathyphila L.									3.8	
Trichoptera l.									1.9	
Trichoptera i.									1.9	
Hydrachnidiae									3.8	
Terrestra insekter (rester)									1.9	
Diptera									1.9	
Hymenoptera									23.1	
Formicidae										
Bryozoa										
Frön, växtdelar										
Kiselalger										
Trädalger										
Sand, sten										
Smälta rester										
Syntetfiber										
Antal	1	5	6	7	12	6	1	6	2	
Antal tomma magar										

Tabell 10. Braxen. Björkna. Tråldrag, 1972.

Näring	Storleksklass	Braxen		Björkna	
		Drag 21 301-400	Drag 22 201-300	Drag 21 < 150	151-200 mm
Plankton (rester)				33.3	20.0
<i>Bosmina coregoni</i>				33.3	6.7
<i>Bythotrephes cederstroemi</i>		100.0		33.4	66.7
<i>Leptodora kindti</i>					6.6
Cyclops sp.		16.7			
<i>Pallasea quadrispinosa</i>		16.7			
Valvata sp.		33.3			
Chironomidae l.		16.7			
Sand, sten		16.6			
Antal		8	1	1	3
Antal tomma magar		7			

Tabell 11. Braxen. Gers. Tråldrag, 1973.

Näring	Braxen				Gers
	Drag 16	Drag 17	Drag 19	Drag 20	Drag 14
Eury cercus lamellatus	20.0				
Cyclops sp.	20.0			5.3	
Amphipoda (rester)	20.0	33.0		29.0	
Pallasea quadrispinosa					7.7
Pontoporeia affinis					46.2
Mysis relicta		34.0		10.6	15.4
Asellus aquaticus					7.7
Mollusker (oident.)				5.2	
Sphaeriidae				2.7	
Akvatiska insekter (rester)				5.2	
Chironomidae 1.	20.0	33.0		7.9	
Heterotri ssocladius sp.l.	20.0			21.0	23.0
Oligochaeta					7.9
Bryozoa					5.2
Frön, växtdelar					
Antal	6	1		7	3
Antal tomma magar	4		1	2	1

Tabell 12. Braxen, Björkna, Gös. Bottensatta nät, 1973.

Näring	Braxen Stn.2	Braxen Stn.10	Björkna Stn.10	Gös Stn.22
Plankton (rester)	0.7			
Bythotrephes cederstroemi	2.9	6.7		
Eury cercus lamellatus			16.6	
Cyclops sp.	4.3	6.7		
Amphipoda (rester)	10.8	13.3		
Sphaeriidae	1.4	6.6		
Gastropoda			50.0	
Oligochaeta	14.1			
Oligochaeta (kokonger)	9.4	6.7		
Chironomidae l.	12.6	20.0		16.7
Chironomidae p.	3.6	6.7		
Trichoptera (rester)	0.7			
Hymenoptera	1.4			
Coleoptera	0.7			
Bryozoa	9.3	6.7		
Alger	11.5	13.3		
Kiselalger	6.5	6.6		
Trådalger	0.7			16.7
Frön, växtdelar	9.4	6.7		
Fisk				100.0
Antal	10	1	1	6
Antal tomma magar				2

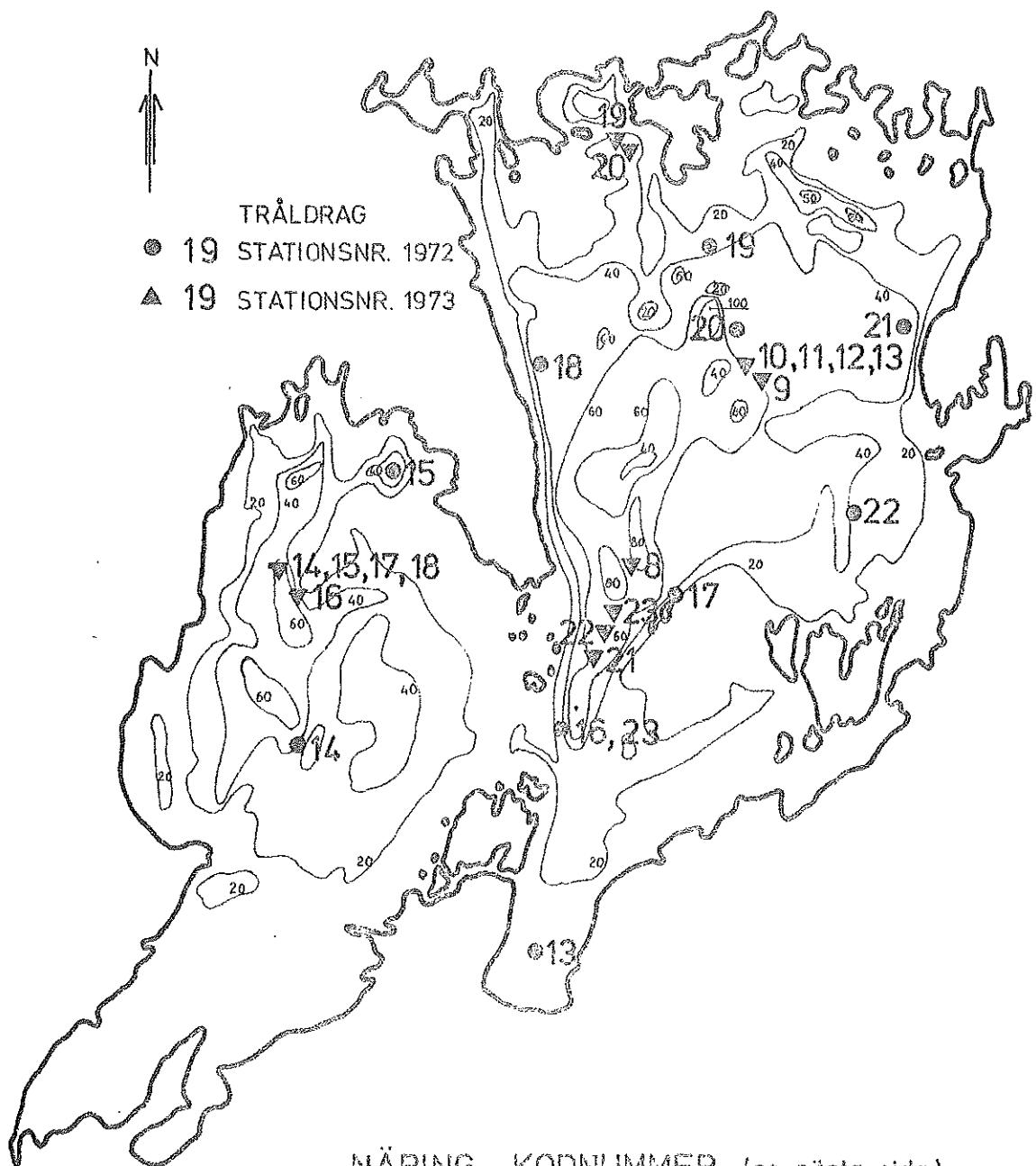
Tabell 13. Gens. Bottensatta näst, 1973.

Näring	Stn.1	Stn.2	Stn.3	Stn.4	Stn.10	Stn.12	Stn.14	Stn.15	Stn.16	Stn.17	Stn.21	Stn.22	Stn.23
Cyclops sp.	6.7	16.1			4.1			5.0	1.5		14.5	3.0	7.5
Gammaracanthus lacustris					14.3			7.0	7.5		3.9	5.0	10.0
Pallasea quadrispinosa	40.0	32.2	16.7	33.3	16.3			11.0	9.0		11.9	15.0	
Pontoporeia affinis			50.0	50.0	26.5	100.0		30.0	35.8		18.4	3.0	2.5
Gammarus pulex									5.0				60.0
Amphipoda (rester)	12.9	16.6			2.0								
Mysis relicta	6.5				12.3								
Asellus aquaticus					4.1								
Sphaeriidae													
Oligochaeta (kokonger)													
Chironomidae 1.	26.7	22.6	16.7	16.7	16.3			28.0					
Chironomidae p.	6.7	9.7			4.1			7.0					
Chironomidae 1.													
Trichoptera 1.													
Hydrachnidae													
Bryozoa													
Frön, växtdelar	19.9												
Antal													
Antal tomma mägar	2	10	1	1	10			2	10		3	10	
		2				1						10	
							1					2	

Näring	Stn.1	Stn.2	Stn.3	Stn.4	Stn.5	Stn.6	Stn.7	Stn.8	Stn.9	Stn.10	Stn.11
Gammaracanthus lacustris											
Pallasea quadrispinosa	11.0	18.0	9.0	20.0	37.5	29.0	19.0	9.0			
Pontoporeia affinis		29.0	28.0	20.0	12.5	14.0	24.0	43.0	25.0		
Mysis relicta		18.0	3.0	50.0							
Asellus aquaticus			9.0	10.0	19.0	14.0	17.0	9.0	17.5		
Mesidothea entomon									13.0	25.0	
Chironomidae l.								5.0			10.0
Chironomidae p.											
Fisk	89.0	100.0	35.0	3.0	31.0	43.0	26.0	17.5	40.0	100.0	
				48.0							
Antal	2	1	2	5	2	2	1	6	4	4	2
Antal tomma magar											

Näring	Stn.12	Stn.14	Stn.15	Stn.16	Stn.17	Stn.18	Stn.19	Stn.20	Stn.21	Stn.22	Stn.23
Gammaracanthus lacustris											
Pallasea quadrispinosa	20.0	12.5									
Pontoporeia affinis											
Mysis relicta											
Asellus aquaticus		37.5	38.5	100.0	100.0						
Mesidothea entomon											
Chironomidae l.											
Chironomidae p.											
Fisk	80.0	50.0	61.5								
		1	2	4	1	1	2	8	6	3	3
Antal											
Antal tomma magar											

KARTA FIG. 1.

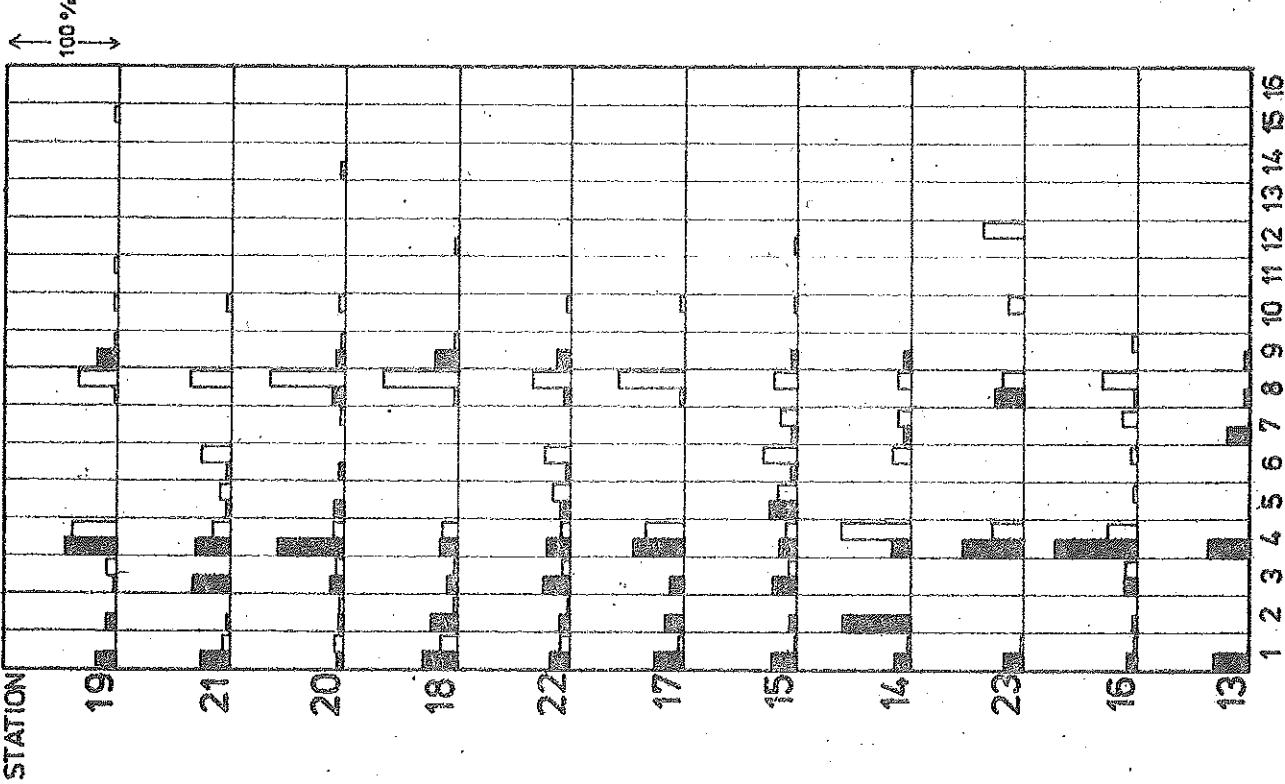

NÄRING, KODNUMMER (se nästa sida)

1. BOSMINA COREGONI	7. EURYTEMORA LACUSTRIC	12. CHIRONOMIDÆ
2. DAPHNIA CRISTATA	8. HETEROCOPE APPEN.	13. TRICHOPTERA L.
3. LIMNOSIDA FRONTOSA
SIDA CRYSTALLINA	9. DIAPONTUS CYCLOPS	MOLLUSKER
4. BYTHOTREPES CED.	10. MYSIS RELICTA	14. TERRESTRA INSEKTER
5. BYTHOTREPES LONG.	11. GAMMARACANTHUS LAC.	15. FISK
6. LEPTODORA KINDTI	PALLASEA QUADRISP.
PONTOPOREIA AFFINIS	16. BRYOZOA, VÄXTER

1973

TRÅLDRAF

1972

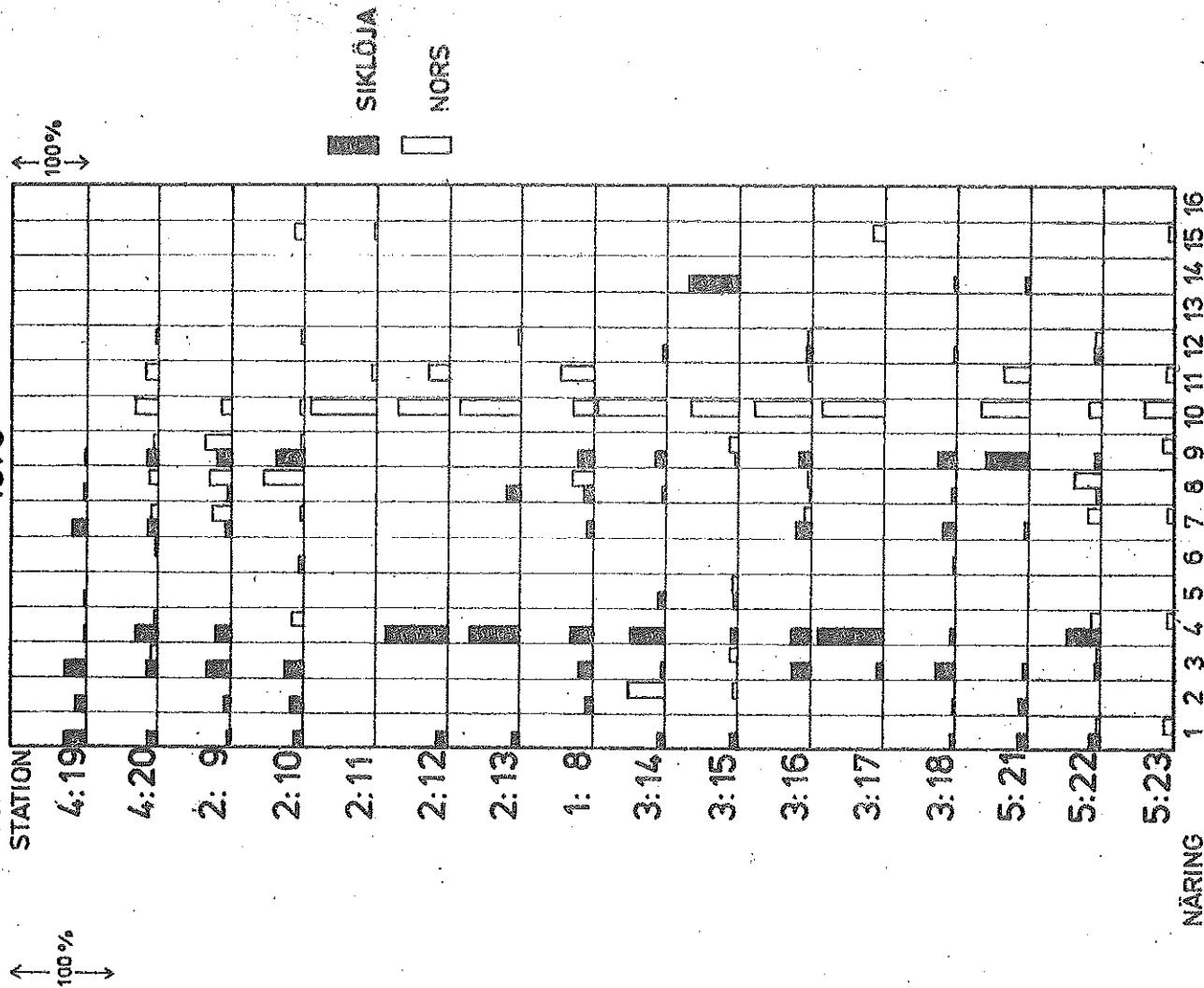
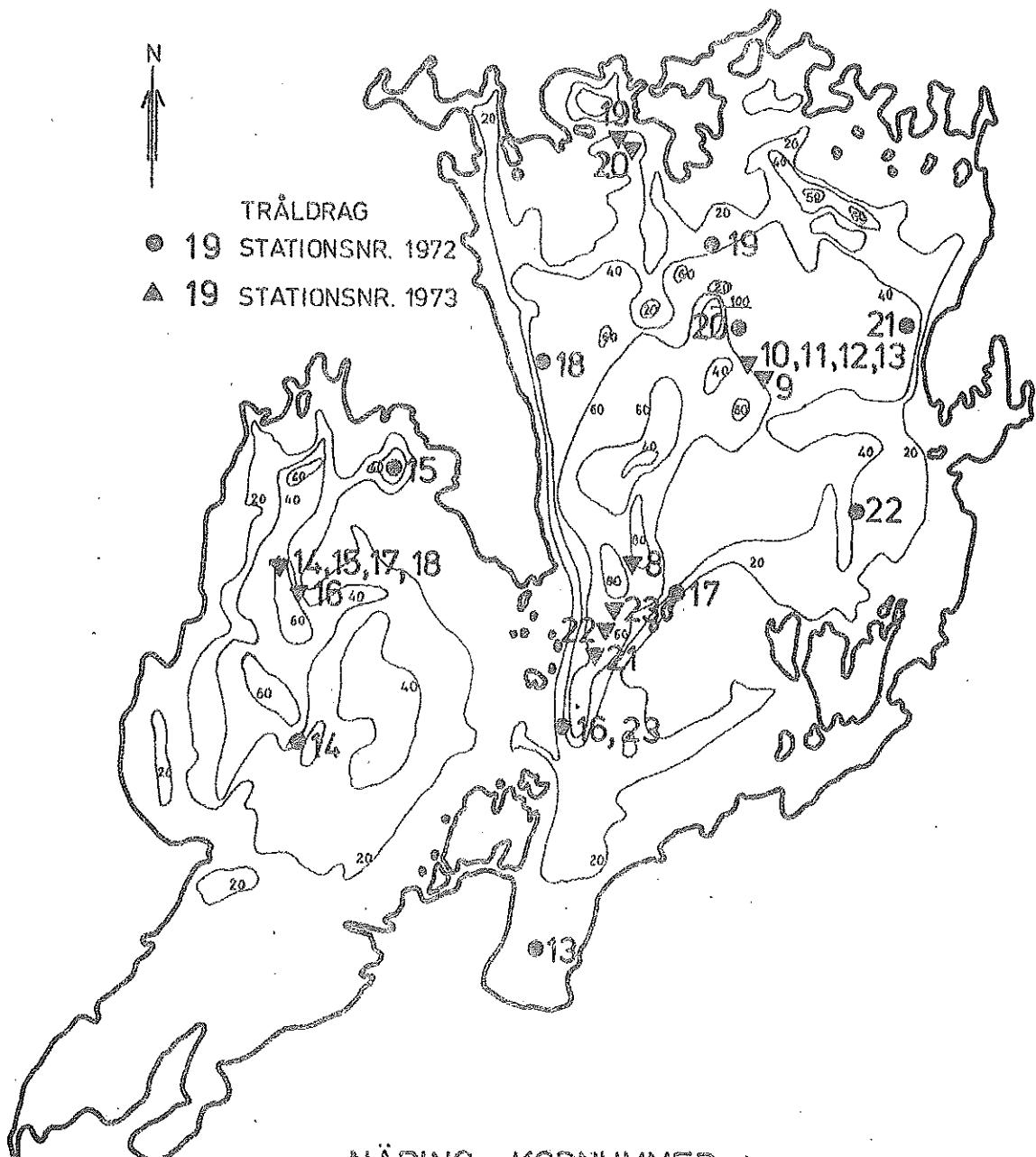

FIG. 1. NÄRINGSVAL HOS SIKLÖJA OCH NORS UNDER AUG. 1972 OCH SEPT. 1973.
TRÅLFISKE. ENDAST DE VÄSENTLIGASTE NÄRINGSKOMPONENTERNA HAR MEDRÄKNATS.

KARTA FIG. 2.

NÄRING, KODNUMMER (se nästa sida)

1. BOSMINA COREGONI	7. EURYTEMORA LACUSTRIS	12. CHIRONOMIDAE
2. DAPHNIA CRISTATA	8. HETEROCOPE APPEN.	13. TRICHOPTERA L.
3. LIMNOSIDA FRONTOSA
SIDA CRYSTALLINA	9. DIAPTOMUS CYCLOPS	MOLLUSKER
4. BYTHOTREPES CED.	10. MYSIS RELICTA	14. TERRESTRA INSEKTER
5. BYTHOTREPES LONG.	11. GAMMARACANTHUS LAC.
PALLASEA QUADRISP.	15. FISK
6. LEPTODORA KINDTI	PONTOPOREIA AFFINIS	16. BRYOZOA, VÄXTER

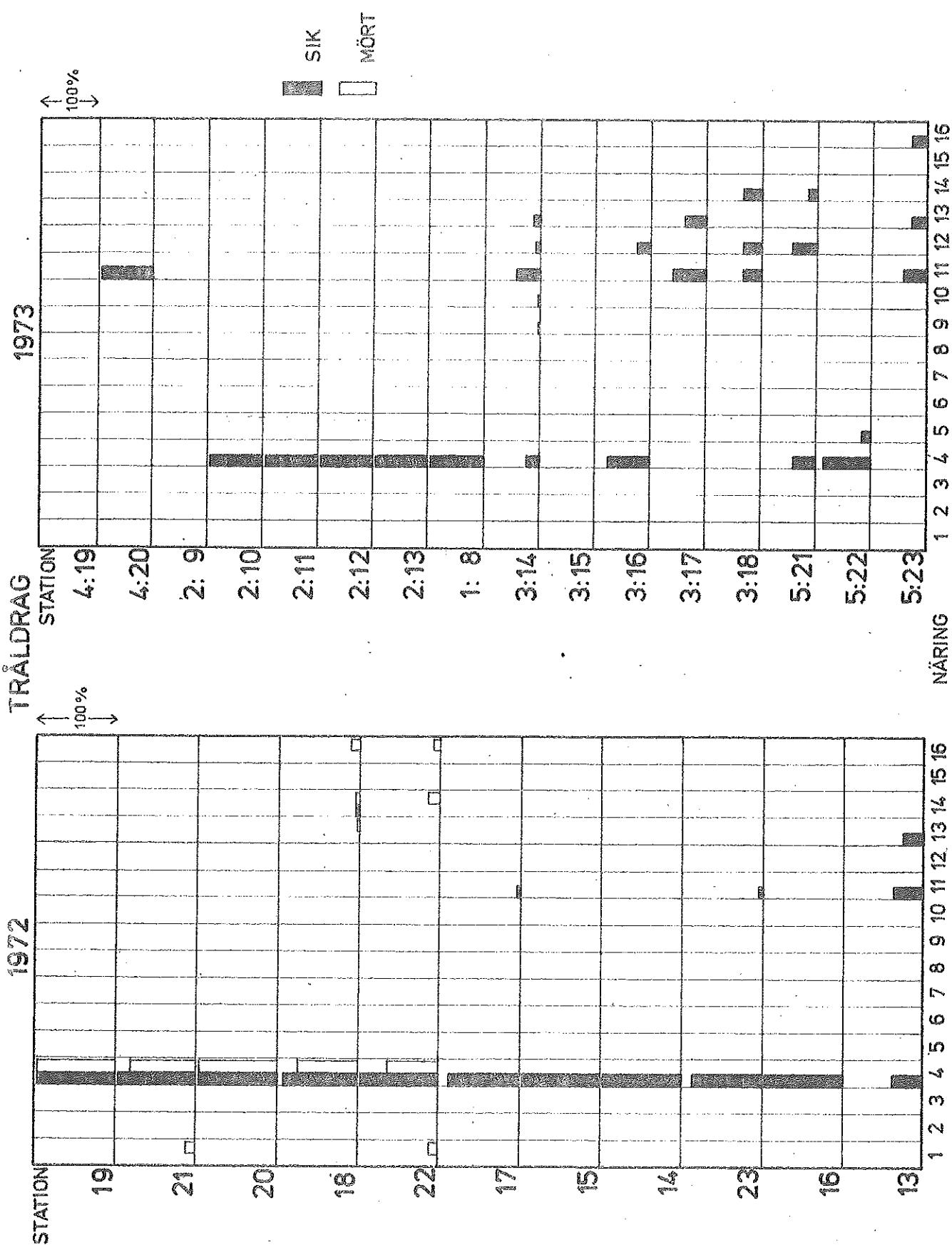
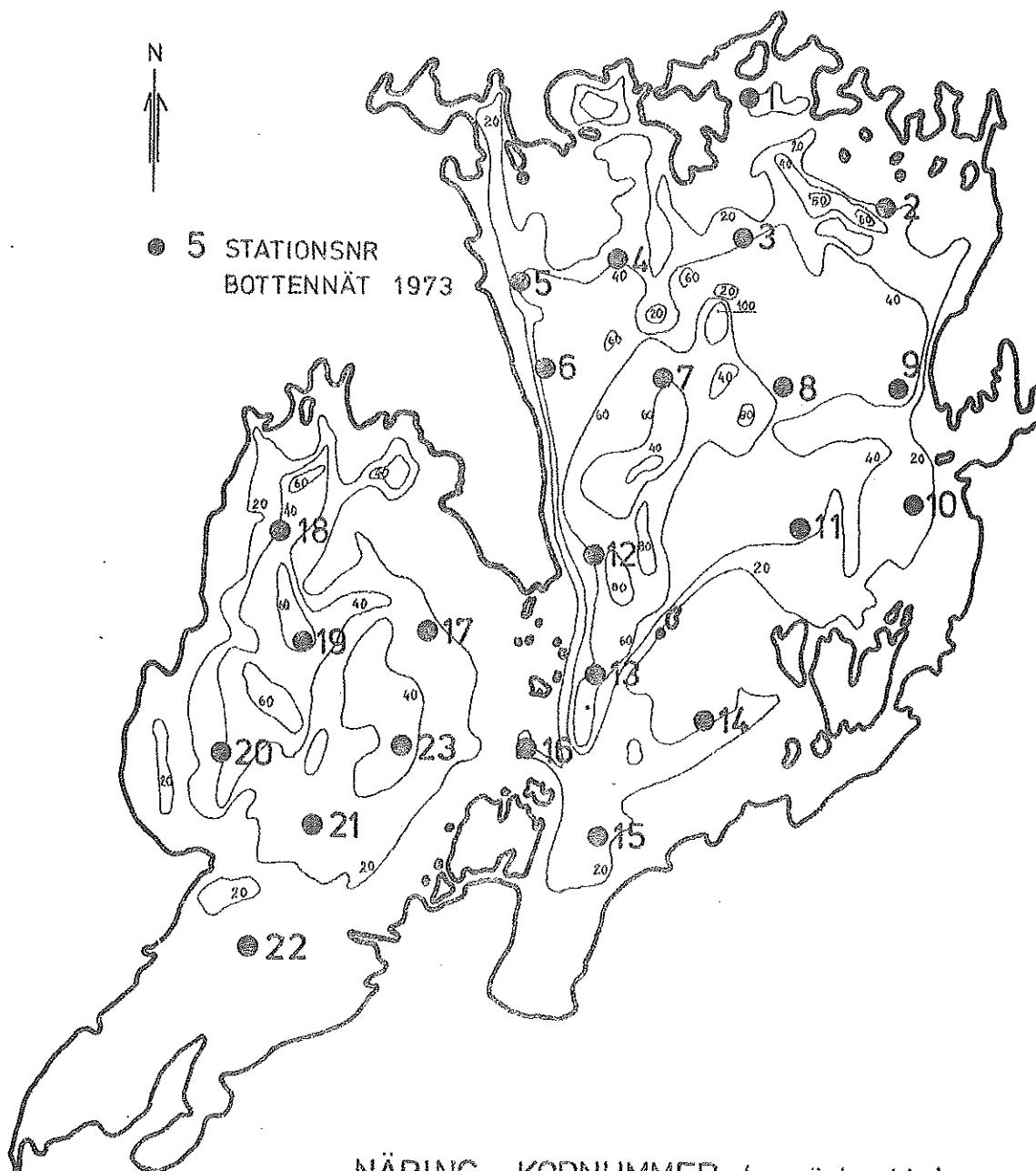

FIG. 2. NÄRINGSVAL HOS SIK OCH MÖRT UNDER AUG. 1972 OCH SEPT 1973. TRÅLFISKE. ENDAST DE VÄSENTLIGASTE NÄRINGSKOMPONENTerna HAR MEDRÄKNATS.

KARTA FIG. 3.

NÄRING, KODNUMMER (se nästa sida)

1. PLANKTON (rester)	7. MYSIS RELICTA	12. CHIRONOMIDAE
2. BYTHOTREPES CEDER.	8. AMPHIPODA (rester)	13. TRICHOPTERA L.
3. CYCLOPS SP.	9. SPHAERIIDAE	14. TERRESTRA INSEKTER
4. GAMMARACANTHUS LAC.	10. GASTROPODA	15. FISK
5. PALLASEA QUADRISP.	11. OLIGOCHAETA (kokonger)	16. BRYOZOA, ALGER, VÄXTER
6. PONTOPOREIA AFFINIS		

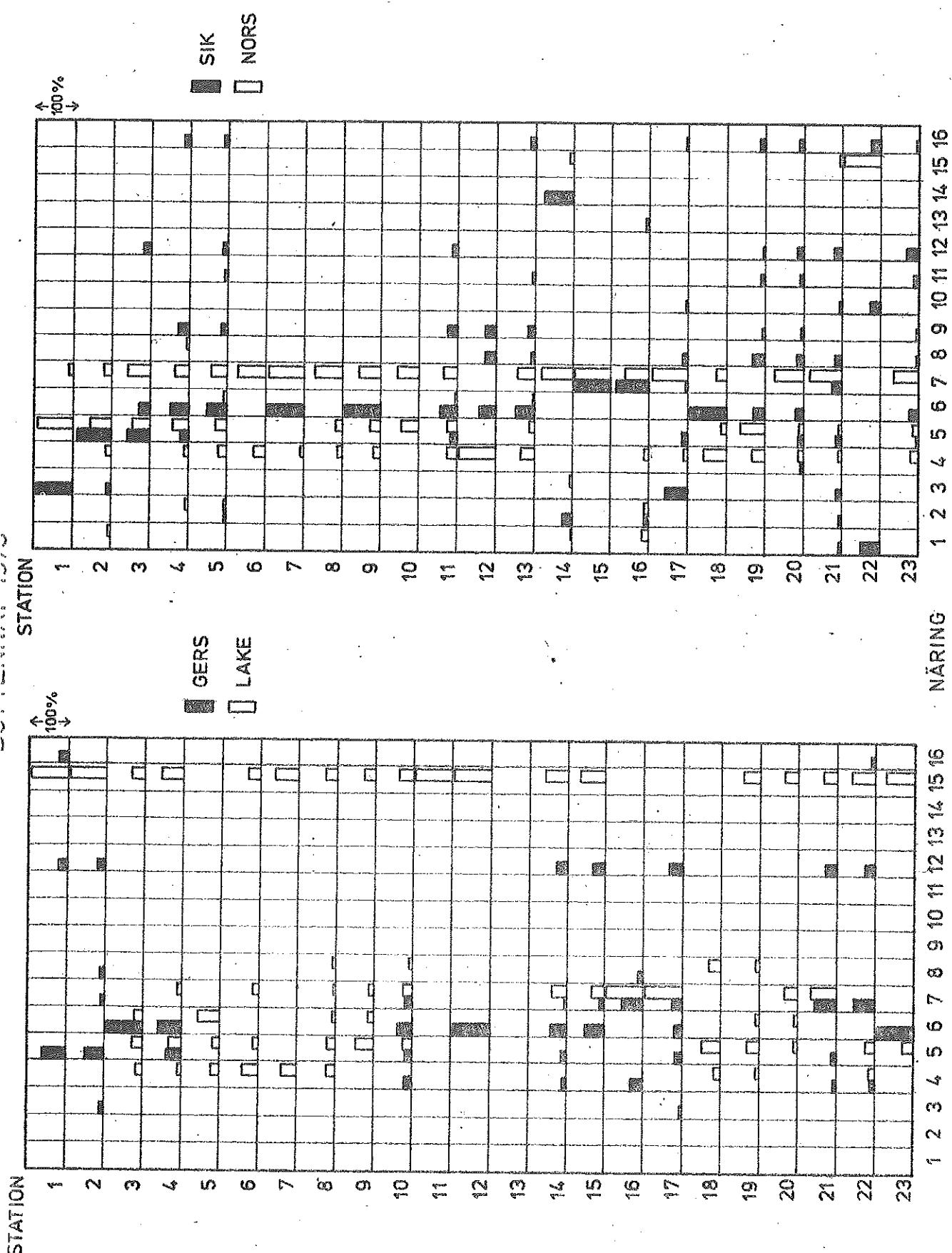

FIG. 3. NÄRINGSVALET HOS SIK, NORS, LAKE OCH GERS UNDER 1973. ENDAST DE VÄSENTLIGASTE NÄRINGSKOMPONENTerna HAR MEDRÄKNATS.

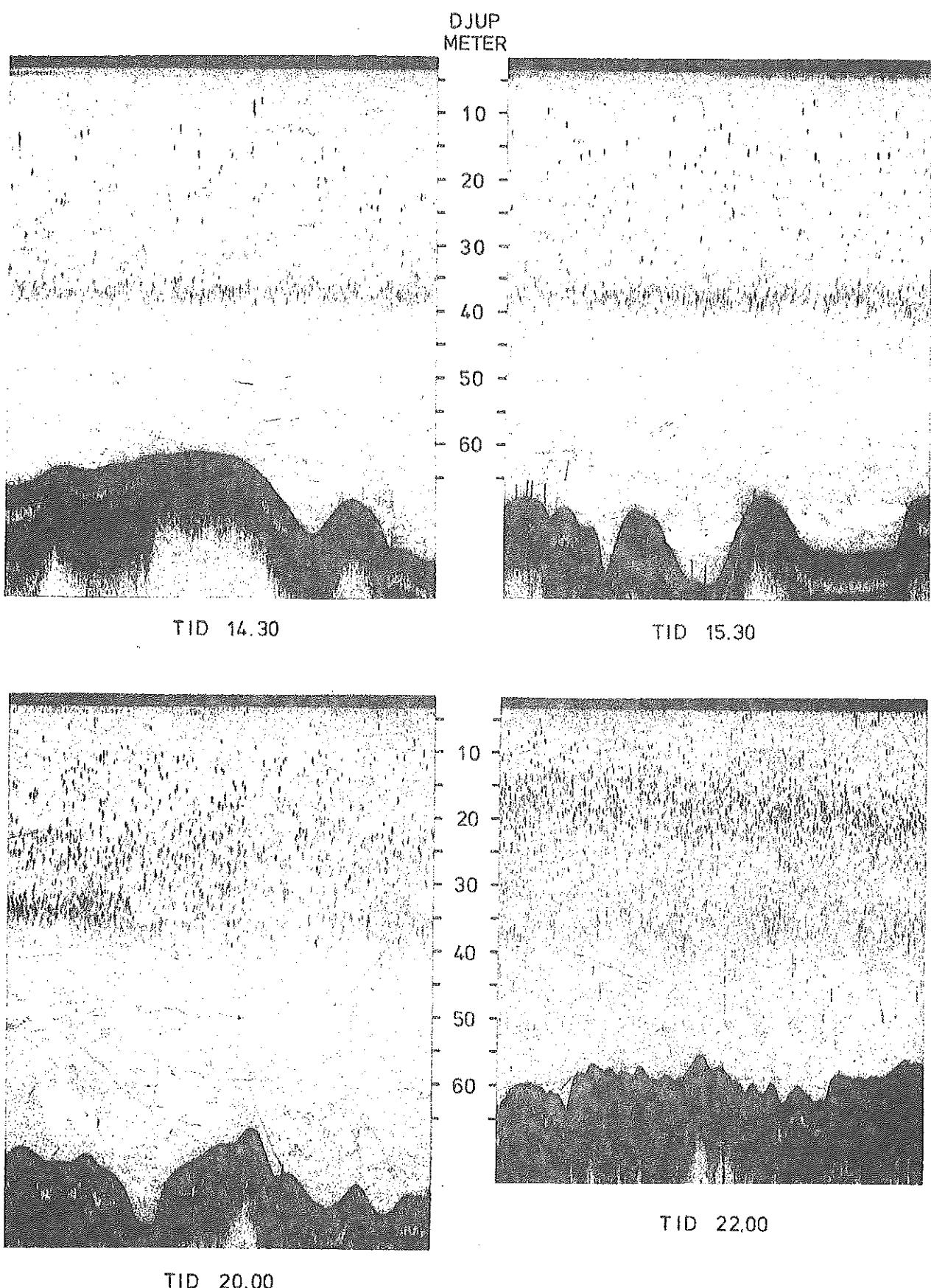
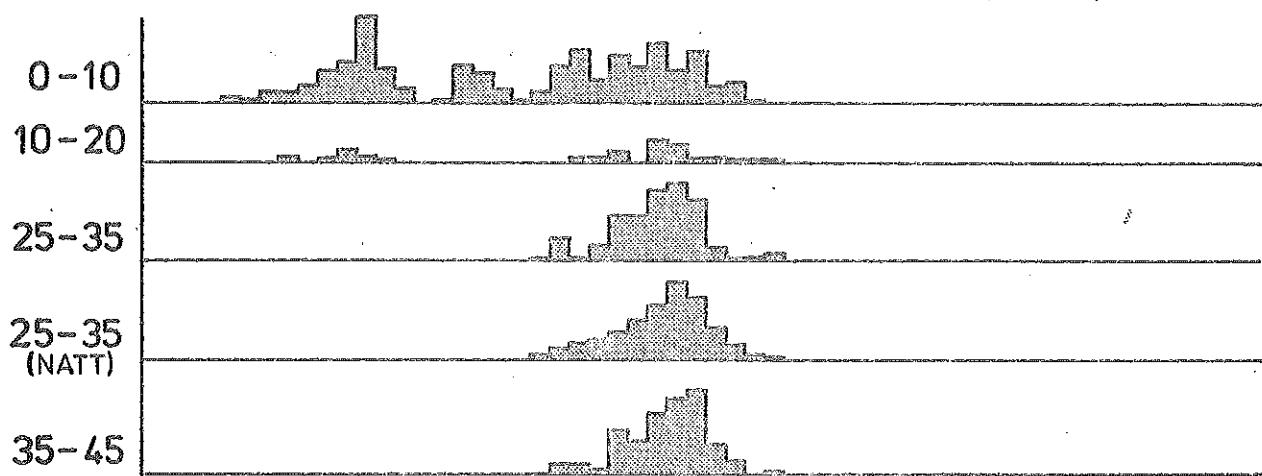

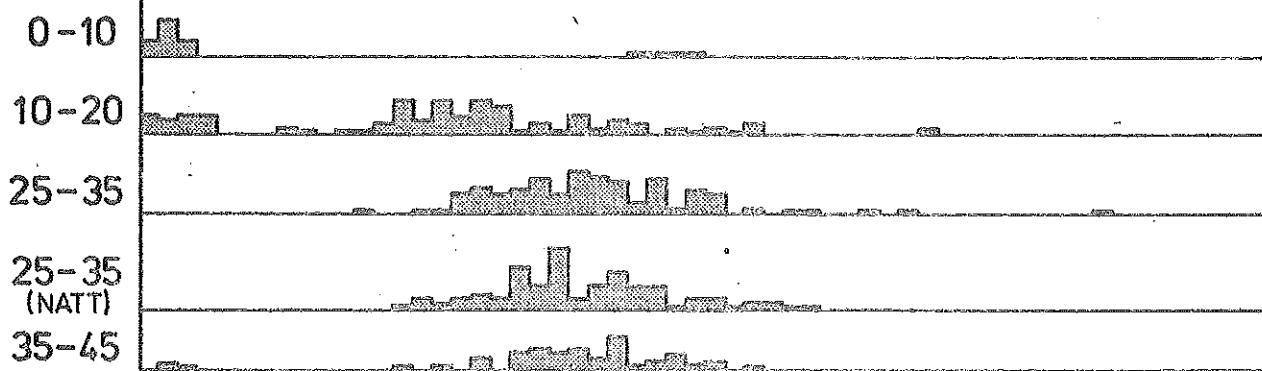
FIG. 4. EKOGRAM VISANDE DEN PELAGISKA FISKENS (HUVUDSAKLIGEN SIKLÖJA) VANDRINGAR VID STATION 2 (KARTAN FIG. 1.) FRÅN MIDDAGSTID (14.30) TILL SKYMNING (22.00).

DJUP M

SIKLÖJA TRÅLFÅNGAD, STN 2, SEPT. 1973

NORS TRÅLFÅNGAD, STN 2, SEPT. 1973

NORS BOTTENNÄT, JULI - AUG. 1973

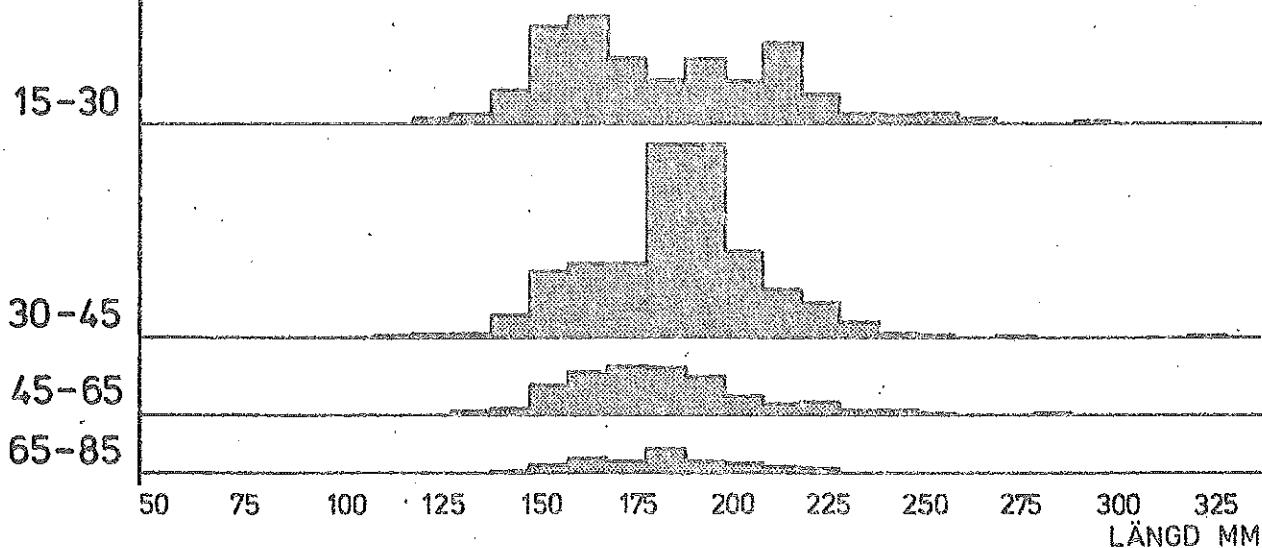

FIG. 5. FÖRDELNING MELLAN TRÅLFÅNGAD SIKLÖJA OCH NORS SAMT BOTTEN-NÄTSFÅNGAD NORS.. JULI - SEPT. 1973.

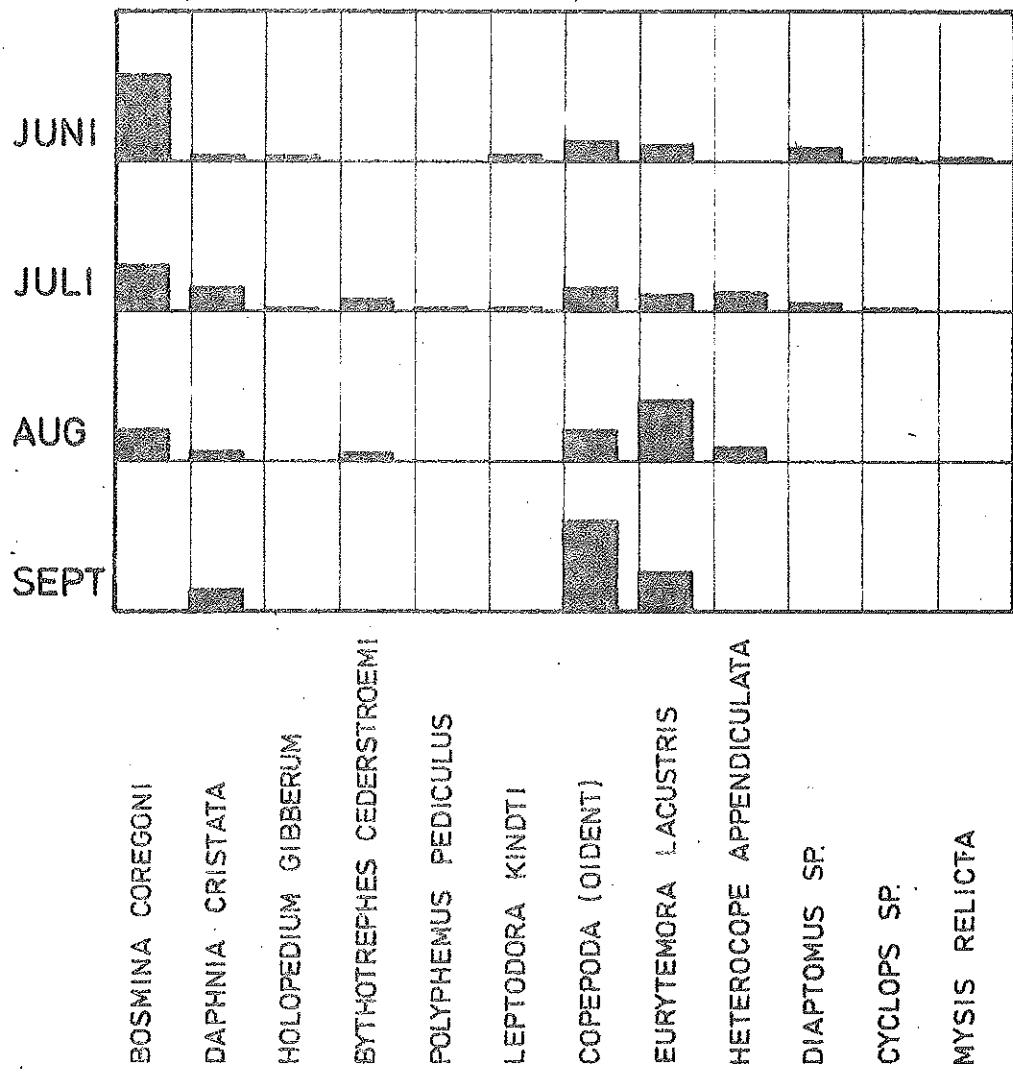
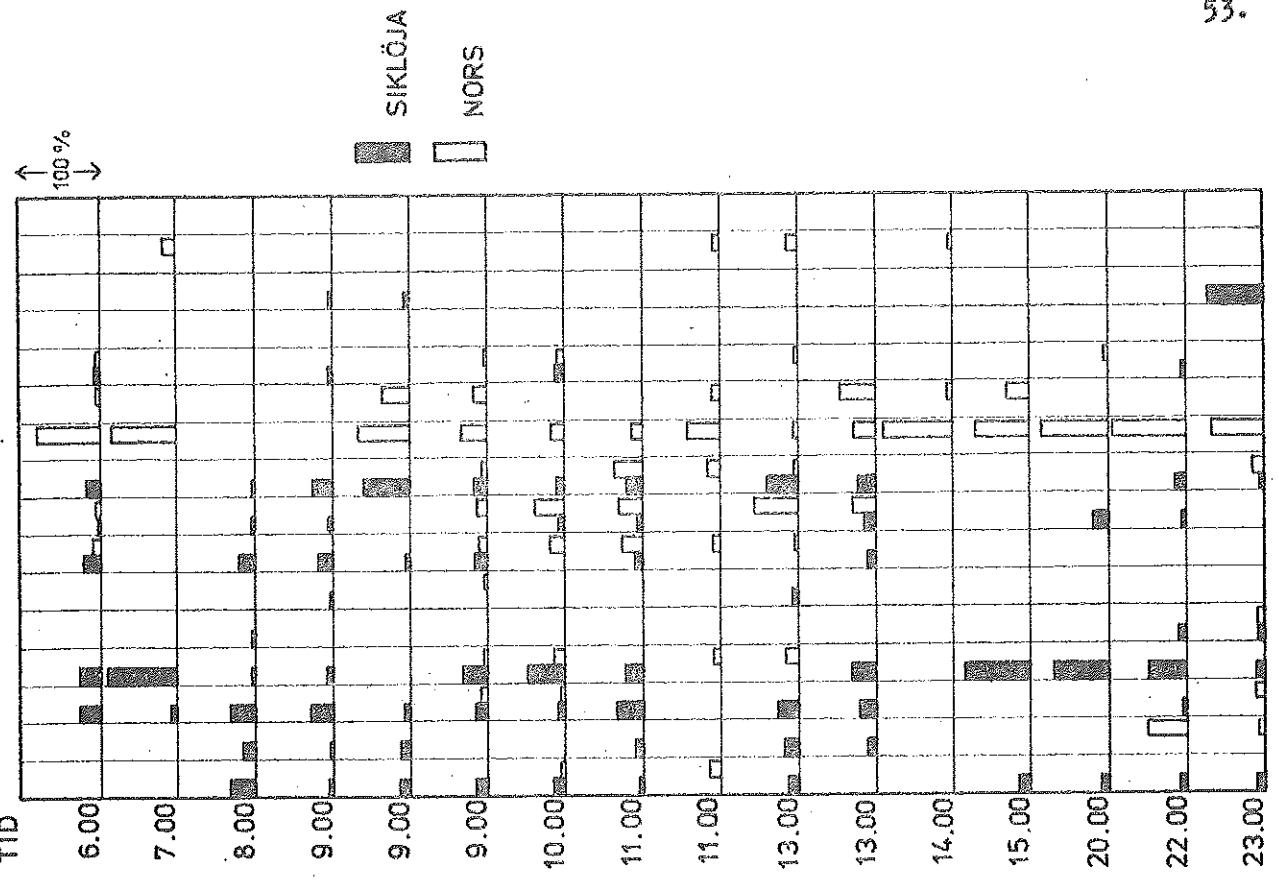

FIG. 6. ÅRSTIDSVARIATION I SIKLÖJANS DIET VID KÅLLANDSÖ
ÅR 1973. (PROVER TAGNA I STORRYSSJA AV BRÖDERNA ISAKSSON).

TID

TID

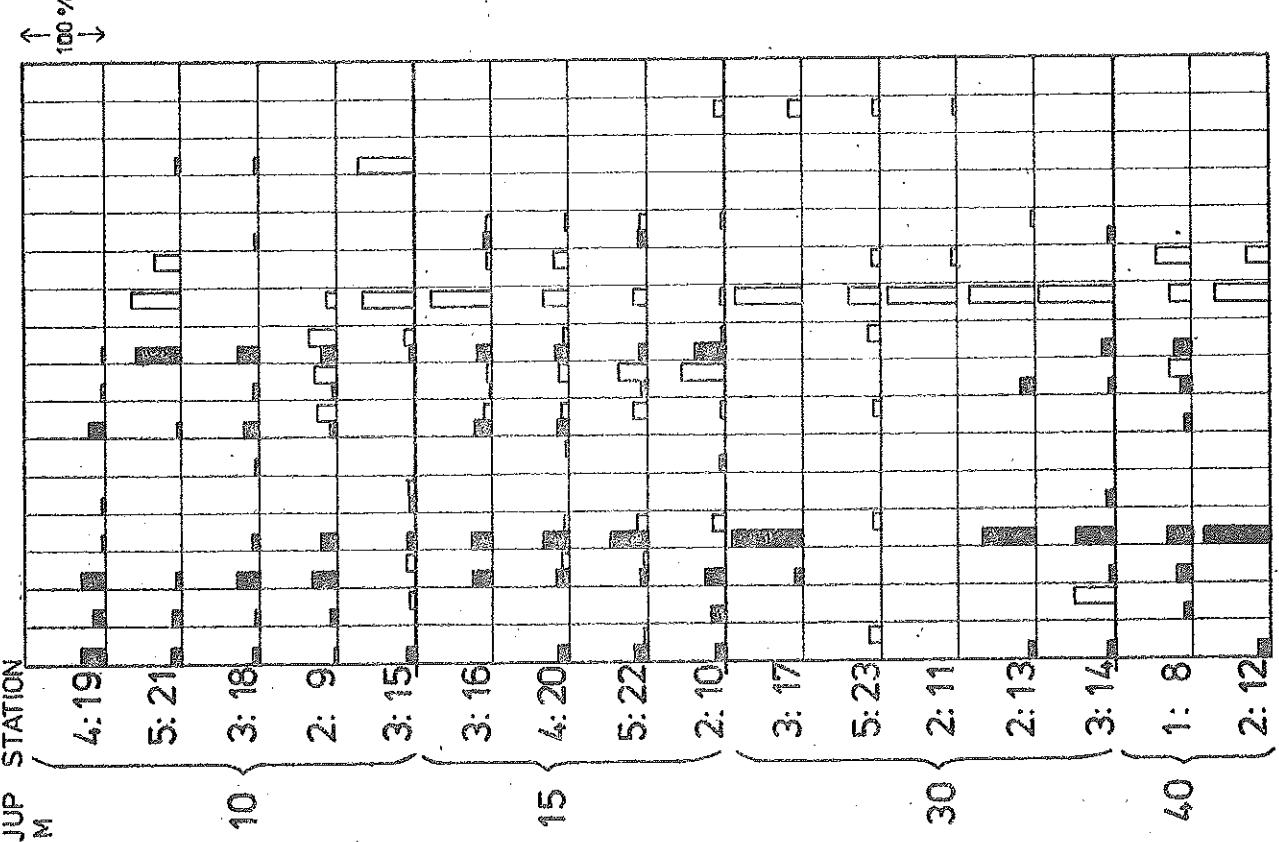

FIG. 7. SIKLÖJANS OCH NORSENS DIET (SAMTLIGA STATIONER) FÖRDELADE I DJUP-LED (VÄNSTER) OCH TIDSMÄSSIGT (HÖGER). KOD ENLIGT FIG. 1.

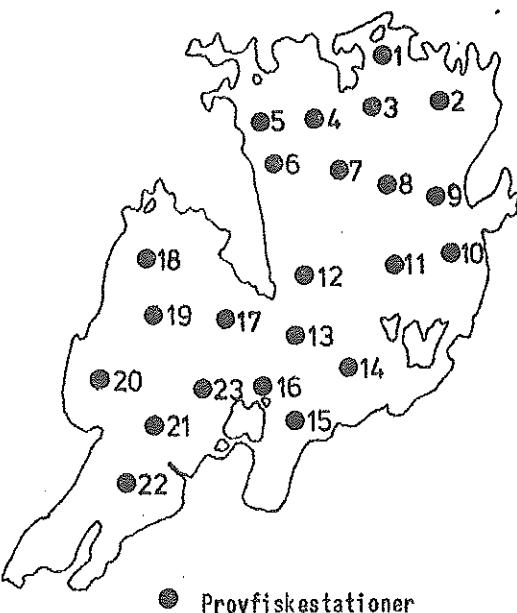
Fig. 8. Fångst med bottensatta nät i Vänerns djupområden 6/7-23/8 1973 på samma stationer som vid naturvårdsverkets provtagning. 12 nät (översiktslänk) med olika maskstorlekar, 8-60 v/a, användes på varje plats.

Stn	Datum för fångst vittjning	Fisketid ^{x)} (timmar)	Djup (m)	Nors	Siklöja	Gärs	Sik	Lake	Övriga	Totalt st	kg
1	14/8	14	34	11	-	3	2	3	-	19	2.9
2	20/8	23	35-40	85	6	15	3	2	6	117	9.6
3	17/8	22	40-46	165	4	1	4	3	-	177	10.5
4	14/8	20	36-38	47	1	1	8	6	-	63	9.2
5	1/8	21	35-45	32	3	-	8	7	-	50	7.6
6	2/8	21	65-70	2	-	-	-	3	-	5	2.2
7	16/8	24	58-62	9	-	-	1	2	-	12	2.8
8	15/8	20	40-50	32	1	-	-	9	-	41	7.6
9	21/8	15	47-54	51	1	-	1	9	-	62	7.4
10	23/8	20	22-34	106	2	61	1	7	2	178	10.5
11	22/8	23	52-58	103	-	-	3	10	-	118	12.0
12	11/7	23	85	4	-	1	1	1	-	7	1.5
13	9/7	25	55-65	26	4	-	9	3	-	38	9.4
14	12/7	16	21-22	182	-	43	5	16	-	250	15.3
15	4/7	14	23	61	2	15	2	4	-	82	3.9
16	21/7	15	17-20	95	2	5	15	11	-	128	11.8
17	13/7	23	21-30	80	-	13	64	8	-	167	29.6
18	17/7	22	47-65	13	-	-	1	4	-	18	4.2
19	16/7	24	42-60	16	-	-	3	10	-	29	12.1
20	18/7	22	31-45	52	-	-	7	16	-	75	17.4
21	19/7	24	29-31	217	2	28	11	7	1	266	18.9
22	20/7	25	16	304	320	91	13	6	30	764	31.6
23	6/7	24	50-60	21	1	1	6	7	-	36	10.4

x) Fisket har i allmänhet skett under ca ett dygn/stn. I några fall har näten legat ute flera dagar - fångsten har då omräknats att gälla per dygn.

Djupfördelning (fångst per översiktslänk)

	Nors	Siklöja	Gärs	Sik	Lake	Övrig	Totalt, st
16-20 m	200	161	48	14	9	15	447
21-30	129	5	32	17	8	1	192
31-40	45	2	4	6	7	1	65
41-50	67	1	<1	2	7	-	77
51-60	32	1	<1	3	7	-	43
61-70	14	-	-	5	3	-	22
85	4	-	1	1	1	-	7
							Totalt, kg
16-20 m	7.1	5.6	0.4	3.4	3.0	2.2	21.7
21-30	4.2	0.1	0.8	6.0	4.5	0.2	15.8
31-40	1.7	0.1	<0.1	2.8	4.1	0.6	9.3
41-50	2.7	0.1	<0.1	0.9	4.8	-	8.5
51-60	1.1	<0.1	<0.1	1.4	5.7	-	8.2
61-70	0.5	-	-	2.8	2.6	-	5.9
85	0.2	-	<0.1	0.7	1.0	-	1.9

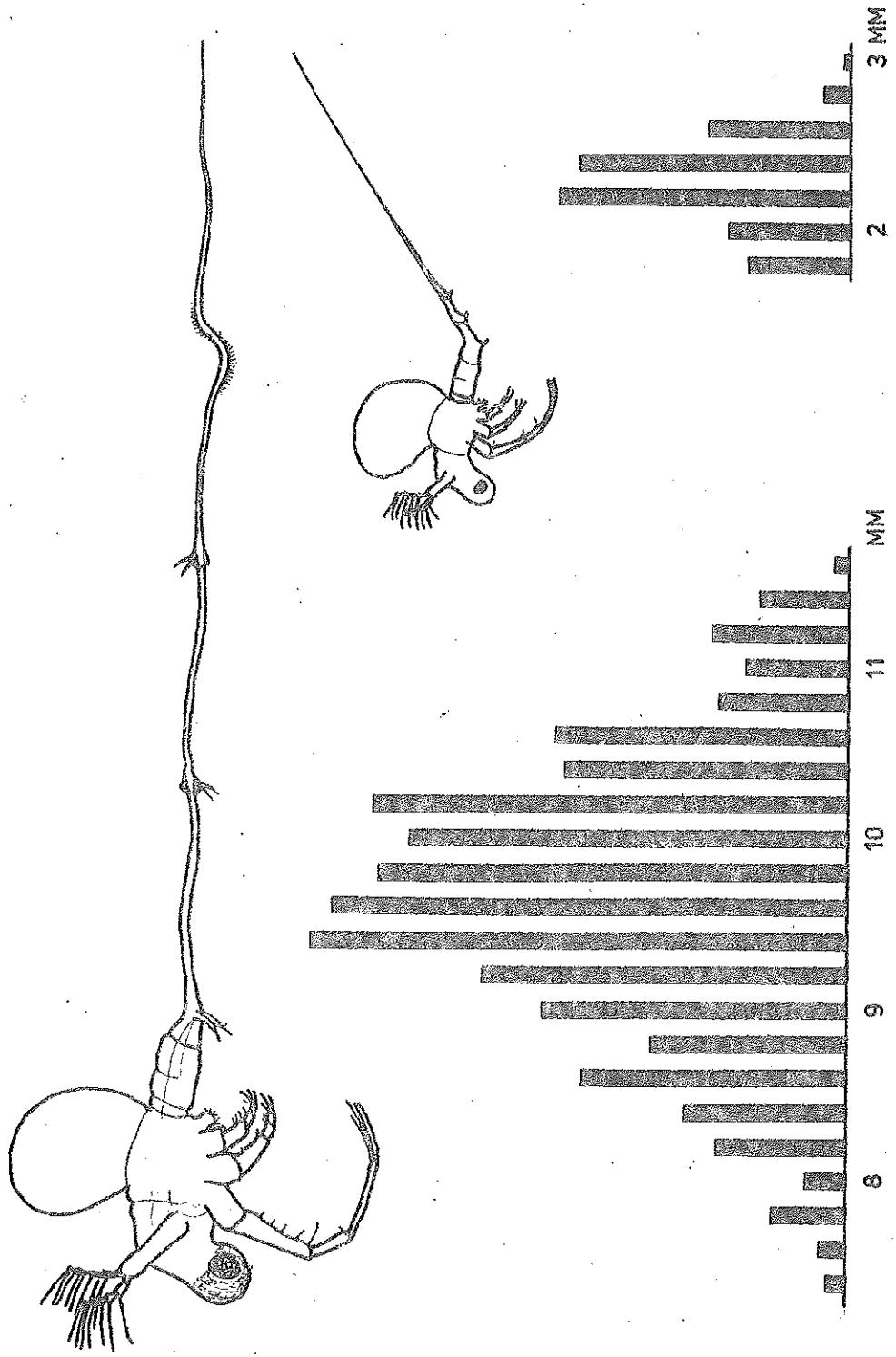

FIG. 9. BYTHOTREPES CEDERSTROEMI SCHOEDLER OCH B. LONGIMANUS LEYDIG FRÅN
FISKMÄGAR FRÅN VÄNERN. STAPLARNA ANGER STORLEKSVARIATION.

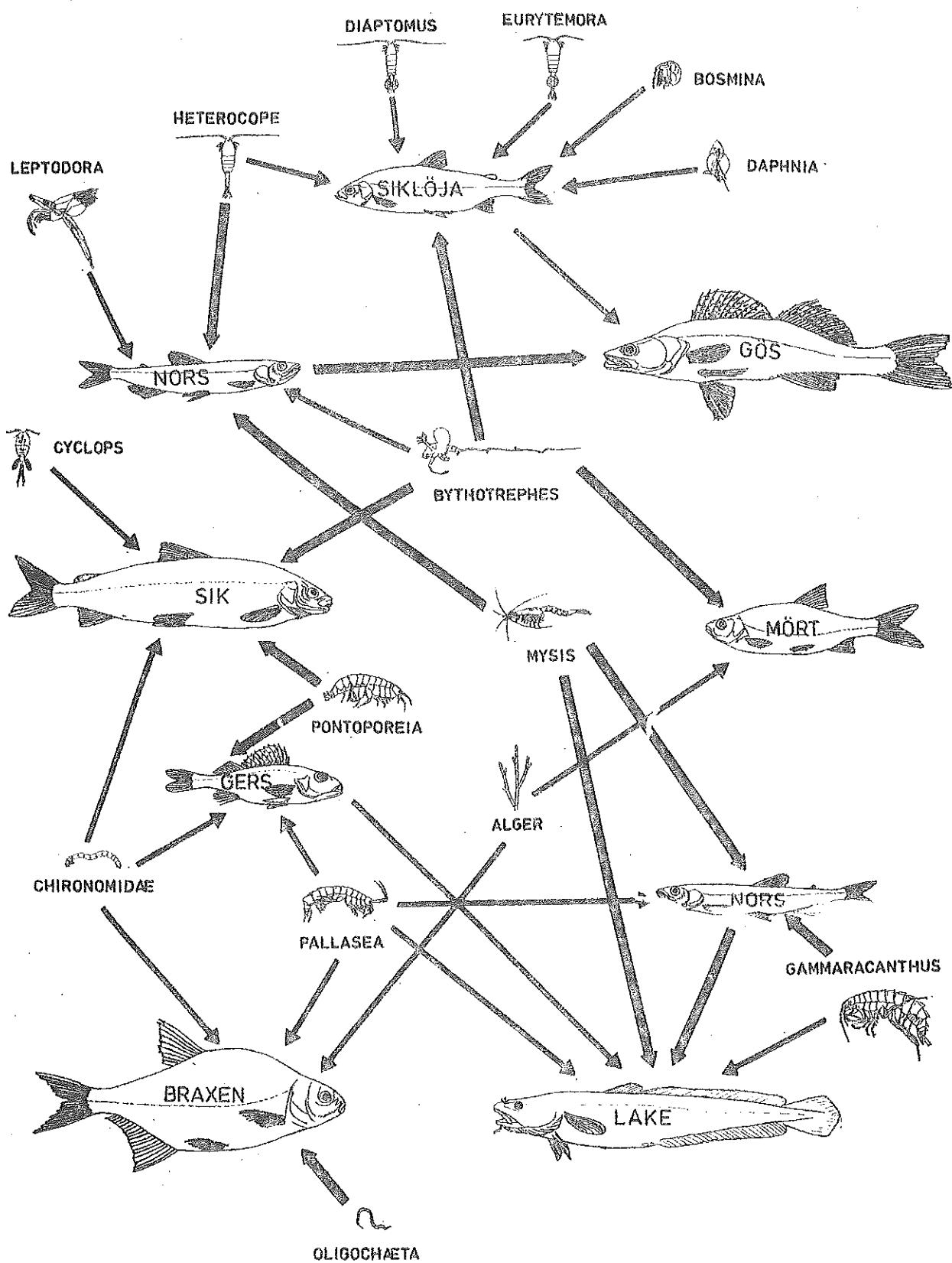

FIG. 10. MODELL AV NÄRINGSRELATIONERNA I ÖPPNA VÄNERN.

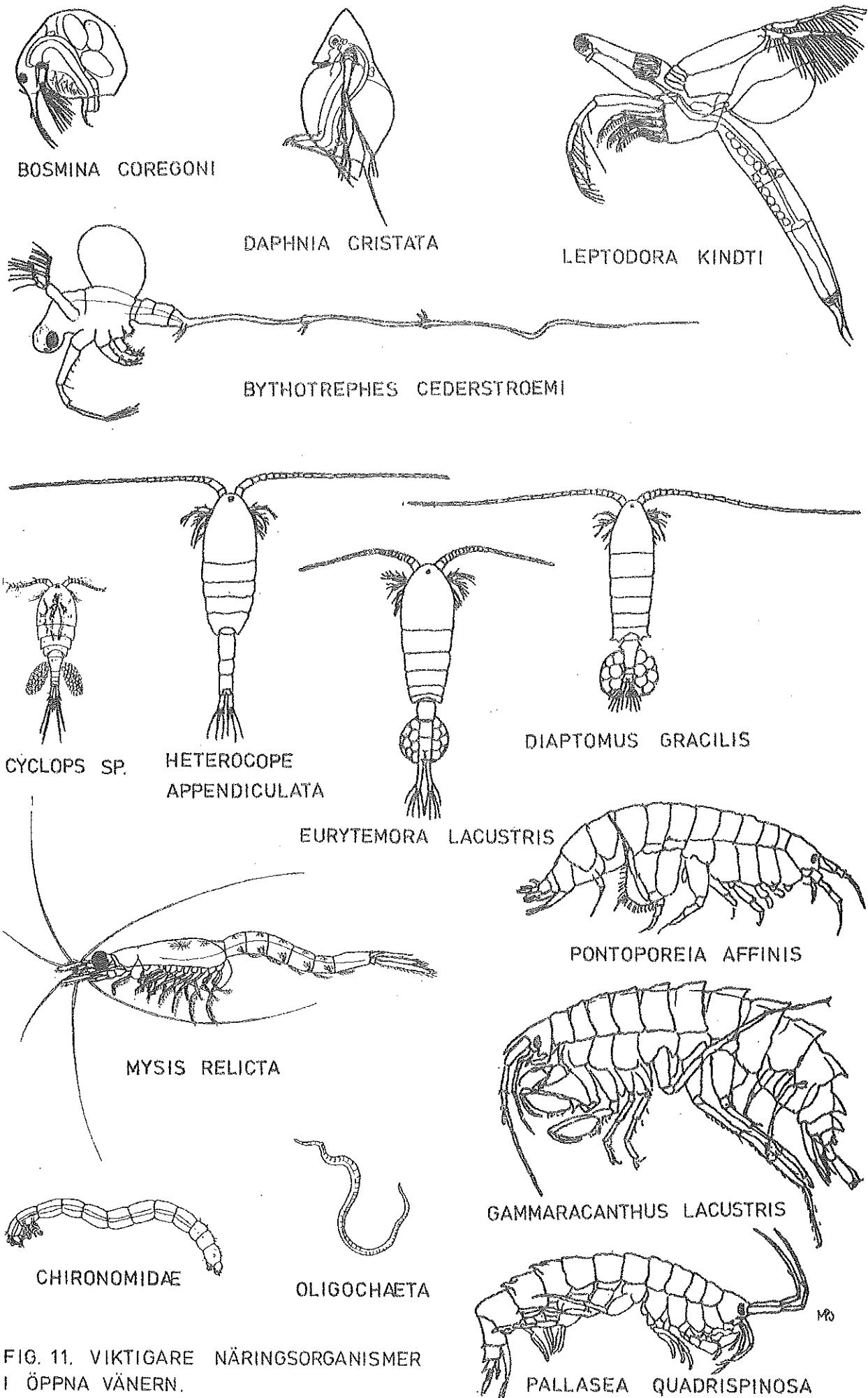

FIG. 11. VIKTIGARE NÄRINGSORGANISMER
I ÖPPNA VÄNERN.